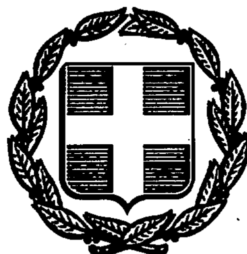


ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ 16 ΜΑΪΟΥ 1989	ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 122

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1851

Κώδικας βασικών κανόνων για τη μεταχείριση των κρατουμένων και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ο Κώδικας βασικών κανόνων για τη μεταχείριση των κρατουμένων που συντάχθηκε από την ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή η οποία συγκροτήθηκε σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 35 του ν. 1406/1983 και με την απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης αριθ. 68912/1984.

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Γενικές αρχές

Άρθρο 1

Σκοπός της εκτέλεσης των στερητικών της ελευθερίας ποινών

1. Η εκτέλεση των ποινών αποβλέπει στην αγωγή των κρατουμένων και στην κοινωνική τους επανένταξη.

2. Η μεταχείριση των κρατουμένων πρέπει να τείνει στην επίτευξη του παραπάνω σκοπού.

Άρθρο 2

Μεταχείριση κρατουμένων

Η μεταχείριση των κρατουμένων πρέπει να μην είναι ταπεινωτική και να γίνεται με τρόπο ώστε να αμβλύνονται οι δυσμενείς συνέπειες της στέρησης της ελευθερίας, να διασφαλίζεται ο σεβασμός της αξιοπρέπειας του ανθρώπου και να ενθαρρύνεται ο αυτοσεβασμός και η ανάπτυξη του αισθήματος ευθύνης, με την επιφύλαξη των αναγκαίων μέτρων για την εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του καταστήματος κράτησης.

Άρθρο 3

Ισότητα μεταχείρισης

Απαγορεύεται κάθε διάκριση στη μεταχείριση των κρατουμένων και ιδίως εκείνη που βασίζεται στη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη γλώσσα, τη θρησκεία, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, την περιουσία, τις ιδεολογικές πεποιθήσεις. Επιτρέπεται, όμως, βάσει επιστημονικών κριτηρίων, η διαφορετική μεταχείριση των κρατουμένων κατά κατηγορίες, όπως ορίζει ο νόμος.

Άρθρο 4

Νομιμότητα της εκτέλεσης

Η μεταχείριση των κρατουμένων γίνεται όπως ορίζει ο νόμος και οι κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ'εξουσιοδότησή του.

Άρθρο 5

Βασικά δικαιώματα κρατουμένων

Οι κρατούμενοι δεν εμποδίζονται, λόγω της στέρησης της ελευθερίας τους, στην άσκηση των δικαιωμάτων που τους αναγνωρίζει ο νόμος. Όταν αδυνατούν να ασκήσουν ένα δικαίωμα αυτοπροσώπως, μπορούν να το ασκήσουν με αντιπρόσωπο.

2. Σε περίπτωση παράνομης ενέργειας σε βάρος των κρατουμένων ή προσβολής των δικαιωμάτων τους από οποιοδήποτε μέλος του προσωπικού των καταστημάτων κράτησης, οι κρατούμενοι έχουν το δικαίωμα να προσφεύγουν εγγράφως και χωρίς καθυστέρηση στην ιεραρχικά προϊσταμένη σωφρονιστική αρχή και, στη συνέχεια, στο δικαστήριο εκτέλεσης των ποινών.

3. Η διεύθυνση του καταστήματος υποχρεούται να διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση κάθε αναφορά ή επιστολή κρατουμένου απευθυνόμενη προς οποιαδήποτε δημόσια αρχή, χωρίς να λαμβάνει γνώση του περιεχομένου της.

4. Όλοι αδιακρίτως οι κρατούμενοι, ημεδαποί και αλλοδαποί, απολαύουν, κατά το Σύνταγμα και τους νόμους, ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης και τους εξασφαλίζεται, κατά το δυνατόν, η άσκηση των θρησκευτικών τους καθηκόντων από λειτουργό του θρησκεύματος ή του δόγματος στο οποίο ανήκουν.

Άρθρο 6

Υποχρεώσεις και περιορισμοί των κρατουμένων

1. Οι κρατούμενοι δεν έχουν άλλες υποχρεώσεις ούτε υπόκεινται σε άλλους περιορισμούς εκτός από αυτούς που προβλέπονται ρητά στους νόμους και στις κατ'εξουσιοδότησή τους εκδιδόμενες κανονιστικές πράξεις.

2. Ως γενική υποχρέωση έχουν να συμμορφώνονται προς τις οδηγίες των σωφρονιστικών υπαλλήλων, εκτός αν είναι προδήλως παράνομες, και να συνεργάζονται πρόθυμα με αυτούς για την εξασφάλιση της τάξης, της ασφάλειας και της καλύτερης δυνατής κοινής διαβίωσης μέσα στο κατάστημα κράτησης.

Άρθρο 7

Καθήκοντα της Πολιτείας πριν και μετά την αποφυλάκιση

Η Πολιτεία έχει καθήκον να μεριμνά, πριν και μετά την αποφυλάκιση, για την κοινωνική επανένταξη των κρατουμένων και ειδι-

κότερα για την προσαρμογή τους στο κοινωνικό και οικογενειακό περιβάλλον, τη συμπλήρωση της διαπαιδαγώγησής τους και την επαγγελματική τους αποκατάσταση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Διάκριση των κρατουμένων σε κατηγορίες 'Ερευνα προσωπικότητας

'Αρθρο 8
Σκοπός της διάκρισης

1. Η διάκριση των κρατουμένων σε κατηγορίες έχει σκοπό την εξειδίκευση της μεταχείρισής τους.

2. Η διαφορετική μεταχείριση των κρατουμένων κατά κατηγορίες δεν πρέπει να προσβάλλει την αξιοπρέπεια του ανθρώπου.

3. Οι κρατούμενοι κάθε κατηγορίας διαβιώνουν σε χωριστά καταστήματα ή τμήματα καταστημάτων.

'Αρθρο 9
Νέοι κρατούμενοι

1. Νέοι, κατά την έννοια του Κώδικα αυτού, είναι οι κρατούμενοι που δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πρώτο έτος της ηλικίας τους. Οι νέοι εκτίουν τις επιβαλλόμενες σε αυτούς κυρώσεις αποκλειστικά σε ειδικά καταστήματα και υποβάλλονται σε μεταχείριση παιδαγωγικού και θεραπευτικού χαρακτήρα. Οι νέοι κρατούμενοι διαβιώνουν χωριστά από τους ενήλικους κρατουμένους, οποιασδήποτε κατηγορίας.

2. Στα ειδικά καταστήματα μπορούν να παραμένουν έως τη συμπλήρωση του εικοστού πέμπτου έτους της ηλικίας για την ολοκλήρωση της αγωγής τους, εφ' οσον παρέχουν ασφαλή δείγματα βελτίωσης.

'Αρθρο 10
Ενήλικοι κρατούμενοι

1. 'Οσοι τιμωρούνται για πρώτη φορά σε ποινή στερητική της ελευθερίας υπόκεινται σε μεταχείριση προσαρμοσμένη στην κατάστασή τους αυτή. Η διαβίωσή τους στο κατάστημα κράτησης, ιδίως όταν εκτίουν βραχυχρόνιες στερητικές της ελευθερίας ποινές, πρέπει να γίνεται σε ειδικό κατάστημα ή σε χωριστά τμήματα των καταστημάτων και να αποφεύγεται κάθε επαφή με υπότροπους κρατουμένους.

2. Οι καταδικασμένοι ως υπότροποι, καθ'έξη ή κατ'επάγγελμα, εγκληματίες, κατά τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, καθώς και όσοι είναι ιδιαίτερα επικίνδυνοι, δυσάγωγοι ή παρουσιάζουν δυσχέρειες προσαρμογής στην κοινή διαβίωση μέσα στο κατάστημα, υπόκεινται σε μεταχείριση που αποσκοπεί στον εθισμό τους στη συμβίωση μέσα στα πλαίσια πάντοτε του σεβασμού της αξιοπρέπειας του ανθρώπου. Τα πρόσωπα αυτά κρατούνται σε ιδιαίτερα καταστήματα ή πτέρυγες καταστημάτων.

3. Κρατούμενοι που εκτίουν μακροχρόνιες στερητικές της ελευθερίας ποινές δεν υποβάλλονται, γι'αυτόν και μόνο το λόγο, σε αυστηρότερο καθεστώς διαβίωσης, εκτός αν το επιβάλλουν λόγοι ασφαλείας.

'Αρθρο 11
Ειδικές κατηγορίες κρατουμένων

1. 'Ατομα με εντόνως ψυχοπαθητική προσωπικότητα υπόκεινται, στο κατάστημα κράτησης ή σε άλλο ειδικό κατάστημα, σε μεταχείριση που προσαρμόζεται στην προσωπικότητά τους και αποβλέπει κυρίως σε ψυχοθεραπευτικούς σκοπούς.

2. Κρατούμενοι που εμφανίζουν άλλες ψυχικές διαταραχές υποβάλλονται σε ειδική θεραπευτική μεταχείριση στο κατάστημα κράτησης ή σε άλλο ειδικό κατάστημα.

3. 'Ατομα με εξάρτηση από τοξικές ουσίες (τοξικομανείς) υφίστανται θεραπευτική μεταχείριση σε κέντρα αποτοξίνωσης και αποκατάστασης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις.

4. Στις παραπάνω περιπτώσεις δεν περιλαμβάνονται οι επικίνδυνοι ακαταλόγιστοι, στους οποίους έχουν επιβληθεί μέτρα ασφαλείας.

'Αρθρο 12
Υπόδικοι

1. Οι όροι διαβίωσης των υποδίκων στο κατάστημα πρέπει να είναι ανάλογοι προς την ελεύθερη διαβίωση, εκτός αν η προσωπικότητά τους ή ο προηγούμενος βίος τους επιβάλλουν ειδική μεταχείριση. Η τελευταία προσδιορίζεται με απόφαση του δικαστηρίου εκτέλεσης των ποινών.

2. Οι υπόδικοι διαμένουν σε χωριστά τμήματα και σε ιδιαίτερους κοιτώνες χωρίς καμία επικοινωνία με τους λοιπούς κρατουμένους.

3. Οι υπόδικοι υπόκεινται μόνο στους απολύτως αναγκαίους περιορισμούς της ελευθερίας τους για να μην αποδράσουν, να μην παρεμποδίσουν το έργο της ανάκρισης και να μη διαταράσσουν την κανονική λειτουργία του καταστήματος.

'Αρθρο 13
Κρατούμενοι για χρέη

Οι κρατούμενοι για χρέη καθώς και οι οφειλέτες χρηματικής ποινής ή προστίμου ή δικαστικών εξόδων μένουν σε ιδιαίτερο τμήμα του καταστήματος και δεν υπόκεινται σε άλλους περιορισμούς εκτός από εκείνους που είναι αποτέλεσμα της στέρησης της ελευθερίας τους και αναγκαίοι για την ομαλή λειτουργία του καταστήματος.

'Αρθρο 14
Καθορισμός και εφαρμογή μεταχείρισης

Οι κρατούμενοι που εκτίουν ποινή στερητική της ελευθερίας πάνω από ένα έτος συνεργάζονται στη διερεύνηση της προσωπικότητάς τους για να καταστεί δυνατός ο καθορισμός και η εφαρμογή κατάλληλης μεταχείρισης κατά το διάστημα της έκτισης της στερητικής της ελευθερίας ποινής, καθώς και η μεταϊδρυματική αρωγή και συνδρομή στην κοινωνική τους επανένταξη.

'Αρθρο 15
Κέντρο και πτέρυγες προσανατολισμού και παρατήρησης - Επιστημονικά συμβούλια

Ιδρύεται με προεδρικό διάταγμα αυτοτελές Κέντρο προσανατολισμού και παρατήρησης. Το Κέντρο αποσκοπεί στη μελέτη των ατομικών και κοινωνικών παραγόντων που επιτρέπουν την εξατομικευμένη μεταχείριση των κρατουμένων. Η μεταχείριση αυτή αναπροσδιορίζεται περιοδικά, ανάλογα με την όλη εξέλιξη του κρατουμένου. Στελεχώνεται με υπαλλήλους του Υπουργείου Δικαιοσύνης των οποίων προΐσταται ψυχίατρος με ειδικές γνώσεις και εμπειρία σε μεταχείριση κρατουμένων και διοίκηση ιδρυμάτων. Λειτουργεί σύμφωνα με ειδικό κανονισμό.

2. Στο Κέντρο λειτουργεί επιστημονικό συμβούλιο που απαρτίζεται από τον ψυχίατρο, τον επιθεωρητή καταστημάτων κράτησης, έναν παθολόγο, έναν ψυχολόγο, έναν κοινωνικό λειτουργό, έναν εγκληματολόγο και το δικαστή εκτέλεσης των ποινών.

3. Στα καταστήματα με περισσότερους από διακόσιους κρατουμένους λειτουργούν ειδικές πτέρυγες προσανατολισμού και παρατήρησης με το αντίστοιχο επιστημονικό συμβούλιο, στο οποίο συμμετέχει και ένας γεωπόνος, αν πρόκειται για αγροτικό κατάστημα. Αν το επιστημονικό συμβούλιο δεν επαρκεί για την ενδελεχή και έγκαιρη εξέταση ειδικών περιπτώσεων, ο αρμόδιος εισαγγελέας μπορεί, με διάταξή του, να αποστείλει τον κρατούμενο στο Κέντρο ή σε άλλη πτέρυγα.

4. Στα υπόλοιπα καταστήματα, τις αρμοδιότητες του επιστημο-

νικού συμβουλίου ασκεί συμβούλιο που απαρτίζεται από το διευθυντή και τον κοινωνικό λειτουργό του καταστήματος, το δικαστή εκτέλεσης των ποινών και έναν ιατρό.

Άρθρο 16
Αρμοδιότητες επιστημονικού συμβουλίου

1. Το επιστημονικό συμβούλιο, εκτός από αυτά που ορίζονται στους κανονισμούς, αποφασίζει, το αργότερο σε ένα μήνα από την εισαγωγή του κρατουμένου, για όλα τα κρίσιμα θέματα της διαβίωσης και μεταχείρισής του. Μελετά τις δυνατότητες και προϋποθέσεις αδειών απουσίας ή άλλων μορφών ημιελεύθερης διαβίωσης και εισηγείται σχετικά στην επιτροπή του άρθρου 55.

2. Η εκτίμηση των αποτελεσμάτων της μεταχείρισης του κρατουμένου, με βάση την πιο πάνω έρευνα, γίνεται από το επιστημονικό συμβούλιο τουλάχιστον κάθε έξι μήνες ή και νωρίτερα, αν το ζητήσει ο κρατούμενος.

Άρθρο 17
Διάκριση καταστημάτων κράτησης

Τα καταστήματα κράτησης διακρίνονται σε: α) γενικά, β) ειδικά και γ) θεραπευτικά.

Άρθρο 18
Γενικά καταστήματα

1. Τα γενικά καταστήματα κράτησης διακρίνονται σε Α και Β τύπου.

2. Στα Α τύπου κρατούνται οι υπόδικοι, οι κρατούμενοι για χρέη και οι κατάδικοι σε ποινή φυλάκισης έως δεκαοκτώ μηνών.

3. Στα Β τύπου κρατούνται όλοι οι υπόλοιποι κρατούμενοι.

4. Οι υπότροποι, οι καθ'έξη ή κατ'επάγγελμα εγκληματίες και οι αποδεδειγμένα απείθαρχοι στους κανόνες διαβίωσης του καταστήματος εκτίουν την ποινή τους σε χωριστά τμήματα των καταστημάτων Β τύπου.

5. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μπορεί να δημιουργούνται και άλλες κατηγορίες καταστημάτων, αν αυτό επιβάλλεται από την ανάγκη ειδικής μεταχείρισης ή διαπαιδαγώγησης των κρατουμένων.

6. Οι γυναίκες κρατούνται σε καταστήματα κράτησης γυναικών ή σε ιδιαίτερα τμήματα των καταστημάτων.

Άρθρο 19
Ειδικά καταστήματα

Ειδικά καταστήματα είναι τα καταστήματα νέων και τα κέντρα ημιελεύθερης διαβίωσης καταδίκων.

Άρθρο 20
Θεραπευτικά καταστήματα

Τα θεραπευτικά καταστήματα διακρίνονται σε γενικά νοσοκομεία, σε θεραπευτήρια για ψυχασθενείς και σε ειδικά καταστήματα για τοξικομανείς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Εισαγωγή κρατουμένων στα καταστήματα κράτησης

Άρθρο 21
Εισαγωγή κρατουμένων

1. Κανένας δεν εισάγεται σε κατάστημα κράτησης χωρίς παραγγελία του αρμόδιου εισαγγελέα η οποία συνοδεύεται από τα παρακάτω δικαιολογητικά: α) απόφαση ημεδαπού δικαστηρίου, για τους καταδίκους οποιασδήποτε ποινής ή δικαστικών εξόδων, β)απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου βάσει ειδικών διεθνών συμβάσεων, και γ) ένταλμα σύλληψης ή προσωρινής κράτησης ή βούλευμα δικαστικού συμβουλίου, για τους υποδίκους.

2. Οι κρατούμενοι για χρέη εισάγονται με εκτελεστό απόγραφο απόφασης πολιτικού δικαστηρίου, με γραμμάτιο καταβολής τροφείων ενός μήνα ή ένταλμα προσωπικής κράτησης δημόσιου ταμείου.

Άρθρο 22
Εισαγωγή στα θεραπευτικά καταστήματα

1. Στα γενικά νοσοκομεία εισάγονται οι ασθενείς κρατούμενοι που δεν μπορούν να νοσηλευτούν στα αναρρωτήρια των καταστημάτων κράτησης. Περιστατικά που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν ούτε στα γενικά νοσοκομεία παραπέμπονται σε δημόσια, δημοτικά, κοινοτικά θεραπευτήρια ή θεραπευτήρια ν.π.δ.δ..

2. Στα θεραπευτήρια για ψυχασθενείς εισάγονται κρατούμενοι, με βάση ιατρική γνωμάτευση ή απόφαση του δικαστηρίου.

3. Στα ειδικά καταστήματα για τοξικομανείς εισάγονται κρατούμενοι σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου.

Άρθρο 23
Διαδικασία εισαγωγής

1. Ο κρατούμενος οδηγείται στη γραμματεία του καταστήματος, όπου γίνεται έλεγχος των σχετικών δικαιολογητικών και εγγραφή στα βιβλία ή στον ηλεκτρονικό υπολογιστή του καταστήματος.

2. Ο κρατούμενος υποβάλλεται σε έρευνα σωματική και των ατομικών του ειδών, η οποία διεξάγεται σε ιδιαίτερο χώρο και κατά τρόπο που δε θίγει την αξιοπρέπειά του. Η έρευνα διενεργείται από δύο τουλάχιστον υπαλλήλους του ίδιου φύλου με τον κρατούμενο. Χρήματα και αντικείμενα, που απαγορεύει ο κανονισμός να φέρει μαζί του ο κρατούμενος, παραδίδονται με απόδειξη στο διαχειριστή του καταστήματος.

3. Η υπηρεσία παρέχει είδη καθαριότητας σε όλους τους κρατουμένους και ιματισμό σε όσους έχουν ανάγκη.

4. Σε ορισμένα καταστήματα χορηγείται ειδικός ιματισμός ανάλογος με τη λειτουργία του καταστήματος.

Άρθρο 24

1. Το αργότερο την επόμενη ημέρα από την εισαγωγή του ο κρατούμενος οδηγείται στο διευθυντή, στον ιατρό και στην κοινωνική υπηρεσία.

2. Ο διευθυντής ενημερώνει τον κρατούμενο για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του, καθώς και για τον κανονισμό του καταστήματος κράτησης. Οι αλλοδαποί κρατούμενοι ενημερώνονται για τα παραπάνω σε γλώσσα που κατανοούν.

3. Ο ιατρός εξετάζει τον κρατούμενο και, αν διαπιστώσει νόσημα, τον υποβάλλει στην κατάλληλη αγωγή ή ζητεί την εξέτασή του από ειδικό ιατρό. Σε σοβαρές περιπτώσεις τον παραπέμπει σε κατάλληλο θεραπευτικό κατάστημα.

4. Ο κοινωνικός λειτουργός σε ιδιαίτερη συνέντευξη επικοινωνεί με τον κρατούμενο, τον ενημερώνει για την παρεχόμενη από την κοινωνική υπηρεσία συμπαράσταση για τα ατομικά, οικογενειακά, επαγγελματικά , οικονομικά ή άλλα προβλήματα που δημιουργούνται από τη στέρηση της ελευθερίας του και του παρέχει την απαραίτητη συνδρομή για τα πιο επείγοντα από αυτά.

Άρθρο 25

1. Ο γραμματέας του δικαστηρίου υποχρεούται, μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την καταδίκη, να στείλει στο κατάστημα κράτησης απόσπασμα της απόφασης και, μέσα σε ένα μήνα, πλήρες αντίγραφο της απόφασης με τα πρακτικά καθώς και τις τυχόν εκθέσεις των πραγματογνωμόνων και τεχνικών συμβούλων που αφορούν τον κρατούμενο.

2. Η κοινωνική υπηρεσία και ο ιατρός του καταστήματος μπορούν να ζητήσουν από τη δικογραφία αντίγραφο οποιουδήποτε εγγράφου ή κατάθεσης κρίνουν απαραίτητο.

Άρθρο 26
Βιβλία καταστήματος

1. Σε κάθε κατάστημα τηρούνται με ευθύνη της γραμματείας: α) βιβλίο κρατουμένων (ξεχωριστά για κάθε κατηγορία κρατουμένων, δηλαδή για τους καταδίκους, τους υποδίκους, τους κρατουμένους για χρηματικές ποινές ή έξοδα και τους κρατουμένους για χρέη) και β) ατομικοί φάκελοι κρατουμένων.

2. Στα βιβλία καταχωρίζονται τα στοιχεία ταυτότητας, ο τόπος τελευταίας διαμονής, η οικογενειακή κατάσταση, τα δικαιολογητικά έγγραφα της κράτησης, στοιχεία ταυτότητας του θύματος καθώς και η ημερομηνία και η ώρα της εισαγωγής.

3. Σε ειδική στήλη των βιβλίων, συντάσσεται και καταχωρίζεται συνοπτική έκθεση για τα παραπάνω, η οποία υπογράφεται από τον αρμόδιο υπάλληλο του καταστήματος και τον υπάλληλο που συνοδεύει τον προσαγόμενο.

4. Αντίγραφο της παραπάνω έκθεσης, θεωρημένο από το διευθυντή του καταστήματος, αποστέλλεται στην αρχή που παρήγγειλε την κράτηση.

5. Σε ξεχωριστή στήλη καταχωρίζεται η χρονολογία έναρξης της κράτησης ή της εκτέλεσης της ποινής, καθώς και η χρονολογία της λήξης τους. Επίσης καταχωρίζεται και κάθε άλλη μεταβολή.

6. Η τήρηση των παραπάνω βιβλίων και φακέλων δεν είναι απαραίτητη, όταν η καταχώριση των στοιχείων αυτών γίνεται σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Όροι διαβίωσης κρατουμένων

Άρθρο 27
Υγιεινή των κρατουμένων

1. Η διοίκηση του καταστήματος έχει την υποχρέωση να εξασφαλίζει πλήρως την υγιεινή και καθαριότητα των κρατουμένων, καθώς και την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και να παρέχει για το σκοπό αυτόν όλα τα αναγκαία είδη, όπως αυτά καθορίζονται από τον κανονισμό. Έχει επίσης την υποχρέωση να εξασφαλίζει και να διατηρεί σε καλή λειτουργία όλες τις εγκαταστάσεις για τον πιο πάνω σκοπό.

2. Οι κρατούμενοι έχουν την υποχρέωση να τηρούν τους όρους ατομικής υγιεινής και καθαριότητας των κοινόχρηστων χώρων, όπως καθορίζεται από τον κανονισμό και σύμφωνα με τις οδηγίες των αρμόδιων υπαλλήλων.

Άρθρο 28
Υγειονομική περίθαλψη

Η υγειονομική περίθαλψη των κρατουμένων διενεργείται από ιατρούς και οδοντιάτρους των καταστημάτων κράτησης, από τα θεραπευτικά καταστήματα καθώς και από δημόσια νοσοκομεία.

Άρθρο 29
Επιθεώρηση υγειονομικού ελέγχου

1. Συνιστάται στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης Επιθεώρηση υγειονομικού ελέγχου η οποία στελεχώνεται: α) από έναν επιθεωρητή - ιατρό, με ειδικότητα παθολόγου ή ψυχιάτρου και δεκαετή τουλάχιστον άσκηση της ειδικότητάς του στο δημόσιο τομέα, β) από έναν αναπληρωτή επιθεωρητή με τα ίδια προσόντα και γ) από γραμματεία.

2. Ο επιθεωρητής - ιατρός: α) προγραμματίζει, σε συνεργασία με τους ιατρούς και οδοντιάτρους των καταστημάτων κράτησης, το είδος και τον τρόπο παροχής της υγειονομικής περίθαλψης στα καταστήματα αυτά και β) ελέγχει και επιθεωρεί, ως προς τη σωστή εκτέλεση των καθηκόντων του, το υγειονομικό προσωπικό των καταστημάτων κράτησης.

Άρθρο 30
Υγειονομικό προσωπικό

1. Κάθε κατάστημα κράτησης εξυπηρετείται τουλάχιστον από έναν παθολόγο, έναν ψυχίατρο και ένα νοσοκόμο σε εικοσιτετράωρη βάση. Σε καταστήματα με περισσότερους από διακόσιους κρατουμένους υπηρετούν μόνιμοι παθολόγοι και ψυχίατροι και ειδικότερα: ένας νοσοκόμος σε εικοσιτετράωρη βάση για κάθε εκατό κρατουμένους, ένας παθολόγος και ένας ψυχίατρος για κάθε διακόσιους κρατουμένους.

2. Σε κάθε κατάστημα με περισσότερους από διακόσιους κρατουμένους υπηρετεί τουλάχιστον ένας οδοντίατρος.

3. Στα καταστήματα κράτησης γυναικών, εκτός από τους παραπάνω ιατρούς, υπηρετεί και γυναικολόγος.

4. Τα θεραπευτικά καταστήματα διέπονται από ειδικές διατάξεις και υπάγονται στον έλεγχο της επιθεώρησης υγειονομικού ελέγχου.

Άρθρο 31
Ιατρική περίθαλψη κρατουμένων

1. Ο ιατρός του καταστήματος εξετάζει τον κρατούμενο με πρωτοβουλία του ή όταν ο τελευταίος το ζητήσει και ενεργεί σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 3.

2. Κάθε κρατούμενος μπορεί να ζητήσει να εξεταστεί από ιατρό της δικής του επιλογής. Η εξέταση γίνεται παρουσία του ιατρού του καταστήματος κατά τις ώρες της υπηρεσίας του, σύμφωνα με τους κανόνες της ιατρικής δεοντολογίας.

Σε περίπτωση αντίθεσης στη διάγνωση ή στον τρόπο θεραπείας καλείται τρίτος ιατρός που ορίζεται από τον επιθεωρητή υγειονομικού ελέγχου και εκεί όπου δεν εδρεύει επιθεωρητής από το δικαστή εκτέλεσης των ποινών.

3. Η παραπομπή κρατουμένου σε νοσηλευτικό ίδρυμα ενεργείται ύστερα από έκθεση του ιατρού του καταστήματος κράτησης, στην οποία αιτιολογείται λεπτομερώς η αναγκαιότητα της παραπομπής. Η έκθεση του ιατρού συνοδεύει τον παραπεμπόμενο και αντίγραφό της παραμένει στον ατομικό του φάκελο. Επίσης αντίγραφό της αποστέλλεται στην επιθεώρηση του υγειονομικού ελέγχου του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Άρθρο 32
Δελτία υγείας

1. Για κάθε κρατούμενο τηρείται ατομικό δελτίο υγείας, στο οποίο καταχωρίζονται στοιχεία ιατρικού ενδιαφέροντος. Το δελτίο αυτό συνοδεύει τον κρατούμενο σε κάθε μετακίνησή του σε κατάστημα ή σε νοσηλευτικό ίδρυμα. Στο πιο πάνω δελτίο καταχωρίζονται κάθε ιατρική εξέταση με τη χρονολογία της, η σχετική διάγνωση, η αγωγή που συστήθηκε καθώς και το ονοματεπώνυμο, η ειδικότητα και η υπογραφή του ιατρού που έκανε την εξέταση.

2. Σε κάθε κατάστημα τηρείται υποχρεωτικά βιβλίο ιατρικών εξετάσεων κρατουμένων, στο οποίο αναγράφονται περιληπτικά τα παραπάνω στοιχεία.

Άρθρο 33
Ιατρικές πράξεις

1. Κάθε είδους αναγκαία ιατρική εξέταση ή ιατροχειρουργική επέμβαση σε κρατούμενο επιτρέπεται με τη συναίνεσή του.

2. Αν ο κρατούμενος αρνείται, ενώ δεν είναι διανοητικά καθυστερημένος ή ψυχικά ασθενής, ζητείται η συναίνεση του ή της συ-

ζύγου ή συγγενών μέχρι τριτού βαθμού και εφ' οσον ελλείπουν ή αρνούνται αποφασίζει σχετικά ο δικαστής εκτέλεσης των ποινών.

Άρθρο 34
Απεργία πείνας

1. Ο κρατούμενος που δηλώνει ότι κατέρχεται σε απεργία πείνας έχει δικαίωμα να καλέσει ιατρό της επιλογής του για να διαπιστωθεί η κατάσταση της ψυχικής και πνευματικής του υγείας. Μετά τη δήλωση αυτή ο διευθυντής σε συνεργασία με τον ιατρό του καταστήματος λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την παρακολούθησή του.

2. Αν κατά τη διάρκεια της απεργίας ο ιατρός του καταστήματος κρίνει ότι ο απεργός χρειάζεται ειδική ιατρική παρακολούθηση, ζητεί τη μεταγωγή του σε θεραπευτικό κατάστημα. Την ίδια δυνατότητα έχει και το δικαστήριο εκτέλεσης των ποινών.

3. Αν ο απεργός περιέλθει σε κατάσταση άμεσου κινδύνου ζωής ή σοβαρής και μόνιμης βλάβης της υγείας του, το δικαστήριο εκτέλεσης των ποινών, λαμβάνοντας υπόψη την προσωπικότητα του κρατουμένου, το σκοπό και τις επιδιώξεις του και τη σταθερότητα της απόφασής του, μπορεί να διατάξει τη λήψη μέτρων.

Άρθρο 35
Διατροφή

1. Η διατροφή των κρατουμένων είναι υποχρέωση του Κράτους. Η διατροφή των κρατουμένων καθορίζεται από διαιτολόγιο με ευθύνη της επιθεώρησης υγειονομικού ελέγχου του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

2. Η καθοριζόμενη κατά την προηγούμενη παράγραφο διατροφή στα καταστήματα ελέγχεται και παρακολουθείται από τον ιατρό και το διευθυντή της φυλακής, οι οποίοι ελέγχουν καθημερινά την ποιότητα και τη γενική κατάσταση της παρασκευαζόμενης τροφής.

3. Ο ιατρός του καταστήματος καθορίζει, με γραπτή γνωμάτευση, ειδική δίαιτα ή συμπληρωματική τροφή σε όσους έχουν ανάγκη.

4. Πρόνοια λαμβάνεται, κατά το δυνατό, για ειδικά διαιτολόγια που επιβάλλουν ορισμένες θρησκευτικές πεποιθήσεις.

5. Επιτρέπεται στον κρατούμενο να προμηθεύεται με δική του δαπάνη τα απαραίτητα αγαθά για την ικανοποίηση των ατομικών του αναγκών με μεσολάβηση των υπηρεσιών του καταστήματος κράτησης. Η παρασκευή φαγητού στο χώρο του καταστήματος από τον ίδιο τον κρατούμενο απαγορεύεται.

6. Η παράδοση ειδών διατροφής στους κρατουμένους κατά το επισκεπτήριο απαγορεύεται, εκτός αν το επιτρέπει ο κανονισμός του καταστήματος.

Άρθρο 36
Ενδυμασία

1. Κάθε κρατούμενος έχει δικαίωμα να φέρει την ατομική του ενδυμασία, η οποία πρέπει να είναι ευπρεπής και καθαρή.

2. Κρατούμενοι, που δεν έχουν κατάλληλη ενδυμασία και υποδήματα, καθώς και όσοι το ζητήσουν, λαμβάνουν τα είδη αυτά από τη διεύθυνση των καταστημάτων. Ομοιόμορφες στολές δεν επιτρέπονται και η όλη εμφάνιση της ενδυμασίας θα πρέπει να μην είναι ταπεινωτική για τον κρατούμενο και να είναι ανάλογη με την εποχή του έτους.

3. Οι κρατούμενοι που εργάζονται σε αγροτικά καταστήματα, εργαστήρια και άλλες εργασίες δικαιούνται κατάλληλο ρουχισμό.

4. Οι κρατούμενοι που έχουν από την επαγγελματική ή άλλη ιδιότητά τους ιδιαίτερη στολή δεν επιτρέπεται να τη φορούν στο κατάστημα.

5. Με δαπάνη του δημοσίου χορηγούνται κουβέρτες, σεντόνια, μαξιλαροθήκες και πετσέτες. Οι κρατούμενοι μπορούν να χρησιμοποιούν τα δικά τους σεντόνια και κουβέρτες. Ο τύπος και η ποιότητα των ειδών που παρέχονται καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

6. Οι κρατούμενοι υποχρεούνται να τηρούν καθαρά και φροντισμένα τα είδη ένδυσης και ρουχισμού που περιγράφονται παραπάνω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Κτιριακές εγκαταστάσεις καταστημάτων
και χώροι έκτισης ποινών

Άρθρο 37
Κατασκευή κτιρίων

1. Τα κτίρια και η διαμόρφωση των χώρων κράτησης πρέπει να εξασφαλίζουν την υγιεινή διαβίωση των κρατουμένων και να πληρούν τους αναγκαίους όρους ασφαλείας και ομαλής λειτουργίας των καταστημάτων.

2. Τα καταστήματα κράτησης, είτε βρίσκονται σε αστικές περιοχές είτε σε αγροτικές, πρέπει να είναι σε απόσταση ασφαλείας από τις κατοικημένες περιοχές, χωρίς πάντως να αποκλείεται ή να δυσχεραίνεται η επικοινωνία με τα πρόσωπα που προβλέπει ο νόμος.

3. Ο αριθμός των κρατουμένων σε κάθε κατάστημα κράτησης δεν πρέπει να υπερβαίνει τα τριακόσια άτομα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατή η αύξηση των κρατουμένων έως τον αριθμό των πεντακοσίων, εφ' όσον θα υπάρχουν νέες κτιριακές εγκαταστάσεις και χώροι έκτισης ποινής, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων άρθρων.

4. Οι διοικητικές, οικονομικές και υγειονομικές υπηρεσίες καθώς και το προσωπικό φύλαξης στεγάζονται έξω από τους χώρους κράτησης.

5. Η κατασκευή και η διαρρύθμιση των κτιρίων εξασφαλίζει ηλιακό φώς, άνετη κυκλοφορία αέρα και χώρο κίνησης, σύμφωνα με τις κλιματολογικές συνθήκες του τόπου κράτησης.

Άρθρο 38
Χώροι έκτισης ποινών

1. Κάθε κατάστημα κράτησης πρέπει να διαθέτει ατομικά κελιά και θαλάμους το πολύ έξι ατόμων. Η διαβίωση του κρατουμένου σε ατομικό κελί αποτελεί δικαίωμα που ικανοποιείται, αν το επιβάλλουν οι ανάγκες του και το επιτρέπουν οι κτιριακές συνθήκες του καταστήματος.

2. Τα ατομικά κελιά έχουν χωρητικότητα τουλάχιστον $30\mu^3$ και διαθέτουν κρεβάτι, τραπέζι, κάθισμα και ντουλάπα. Τα παράθυρα όλων των κελιών πρέπει να εξασφαλίζουν καλό φωτισμό και κυκλοφορία αέρα.

3. Τα ειδικά για περιορισμό κελιά έχουν τις ίδιες διαστάσεις με τα κοινά και βρίσκονται σε ιδιαίτερο χώρο του καταστήματος για να μην παρεμποδίζεται η εύρυθμη λειτουργία του.

4. Οι κοινοί κοιτώνες πρέπει να διαθέτουν εμβαδόν τουλάχιστον $6\mu^2$ για κάθε άτομο και να περιέχουν όλα τα πιο πάνω οριζόμενα αντικείμενα.

5. Τα ατομικά κελιά και οι θάλαμοι έχουν δικές τους εγκαταστάσεις υγιεινής, θέρμανσης, νερού και αποχωρητηρίου.

6. Σε κάθε κατάστημα πρέπει να υπάρχει ικανός αριθμός εγκαταστάσεων λουτρών με θερμό και κρύο νερό, για την ατομική υγιεινή και καθαριότητα κάθε κρατουμένου. Επίσης πρέπει να παρέχονται επαρκείς χώροι και εγκαταστάσεις για ιατρικές εξετάσεις και ψυχοθεραπευτική αγωγή, εργασία και επαγγελματική εκπαίδευση, διδασκαλία, βιβλιοθήκη, εκκλησιασμό και αναρρωτήριο, όπως καθορίζονται ειδικότερα στα παρακάτω άρθρα.

7. Οι μητέρες που έχουν μαζί τα βρέφη τους κρατούνται πάντοτε σε ατομικά κελιά, χωρητικότητας τουλάχιστον $40\mu^3$, κατάλληλα διαρρυθμισμένα.

8. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, καθορίζονται ειδικότερα οι όροι

για την κατασκευή των κτιριακών εγκαταστάσεων και των χώρων έκτισης των ποινών σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Αγωγή κρατουμένων

Άρθρο 39
Σκοπός της αγωγής

Η αγωγή των κρατουμένων αποβλέπει στην ομαλή επανένταξή τους στο κοινωνικό, επαγγελματικό και οικογενειακό περιβάλλον. Αυτό επιδιώκεται, με την ανάπτυξη των ψυχικών, σωματικών και πνευματικών ιδιοτήτων τους, τη διατήρηση της ψυχικής και σωματικής τους υγείας, την κατάλληλη εκπαίδευση και τη μείωση των αρνητικών επιδράσεων της στέρησης της ελευθερίας, για να καταστούν υπεύθυνα και αυτοδύναμα άτομα.

Άρθρο 40
Μέσα αγωγής

1. Η αγωγή των κρατουμένων γίνεται από εξειδικευμένο προσωπικό, με σύγχρονες και κατάλληλες επιστημονικές μεθόδους και προγράμματα, σε ατομικό ή ομαδικό επίπεδο. Στην προσπάθεια αυτή συνεργάζεται όλο το προσωπικό.

2. Η συμμετοχή και συνεργασία των κρατουμένων στον προγραμματισμό της αγωγής είναι απαραίτητη προϋπόθεση και πραγματοποιείται όπως προβλέπεται σε επόμενες ειδικές διατάξεις.

Άρθρο 41
Κοινωνική αγωγή

1. Η κοινωνική αγωγή περιλαμβάνει κυρίως την τόνωση της ατομικής και κοινωνικής ευθύνης των κρατουμένων, την καλλιέργεια θετικών διαπροσωπικών σχέσεων, την ενθάρρυνση για έκφραση και την ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες.

2. Η κοινωνική αγωγή ως αρωγή, εφ' όσον το επιθυμεί ο κρατούμενος, μπορεί να συνεχιστεί και επεκταθεί προσαρμοζόμενη κατάλληλα και μετά την αποφυλάκισή του.

Άρθρο 42
Φυσική αγωγή

1. Σε κάθε κατάστημα προβλέπεται ο απαραίτητος χώρος, εσωτερικός και εξωτερικός, καθώς και τα μέσα για τη σωματική άσκηση των κρατουμένων.

2. Το πρόγραμμα της σωματικής αγωγής εφαρμόζεται από γυμναστές και περιλαμβάνει σωματικές ασκήσεις, ενόργανη γυμναστική, ομαδικά παιχνίδια και αγώνες.

Άρθρο 43
Πνευματική αγωγή

1. Κάθε κρατούμενος δικαιούται να επιμορφώνεται και να ενημερώνεται με βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές, σεμινάρια και συζητήσεις.

2. Για το σκοπό αυτόν προβλέπεται δανειστική βιβλιοθήκη, διαρκώς εμπλουτιζόμενη με λογοτεχνικά και επιστημονικά βιβλία και δημιουργείται κατάλληλος χώρος για αναγνωστήριο. Επίσης ενισχύεται και επιδιώκεται η συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, τους κοινωνικούς, πολιτιστικούς και άλλους φορείς.

Άρθρο 44
Θρησκευτική αγωγή

1. Η θρησκευτική αγωγή είναι προαιρετική και περιλαμβάνει το δικαίωμα του κρατουμένου να ασκεί τα θρησκευτικά του καθήκοντα και να επικοινωνεί με αναγνωρισμένο εκπρόσωπο του θρησκεύματος ή του δόγματός του, με φροντίδα του ιερέα ή του διευθυντή του καταστήματος.

2. Ο κρατούμενος κατά την εισαγωγή του στο κατάστημα δηλώνει, αν το επιθυμεί, το θρήσκευμα ή το δόγμα στο οποίο ανήκει.

3. Σε κάθε κατάστημα υπάρχει ναός ή κατάλληλος χώρος στον οποίο, όσοι από τους κρατουμένους επιθυμούν, παρακολουθούν τη θεία λειτουργία ή άλλες ακολουθίες που τελούνται από τον ιερέα του καταστήματος ή εθελοντή ιερέα.

4. Κρατούμενοι, οι οποίοι βρίσκονται σε ειδικούς χώρους κράτησης ή σε θεραπευτικά καταστήματα, δέχονται την επίσκεψη του ιερέα ή του εθελοντή ιερέα για ενίσχυση και παρηγοριά.

5. Στις ιδιαίτερες συνομιλίες του ιερέα με τον κρατούμενο δεν παρευρίσκεται φυλακτικό ή άλλο προσωπικό κράτησης.

Άρθρο 45
Ψυχαγωγία

1. Η ψυχαγωγία των κρατουμένων γίνεται σε κατάλληλα διαμορφωμένο εξωτερικό ή εσωτερικό χώρο του καταστήματος και αποσκοπεί, μεταξύ των άλλων, στην αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους με τρόπο δημιουργικό και με παράλληλη ανάπτυξη του ομαδικού πνεύματος της συνεργασίας και της άμιλλας.

2. Οι κρατούμενοι συμμετέχουν σε ομαδικές ή ατομικές καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, σε οργάνωση θιάσου, χορωδίας, έκθεσης ζωγραφικής και χειροτεχνημάτων, κινηματογραφικών και άλλων προβολών, για να εξασφαλίζονται οι απαραίτητες προϋποθέσεις για ψυχαγωγία, καλλιτεχνική έκφραση και αυτοσχεδιασμό.

Άρθρο 46
Οργάνωση ψυχαγωγίας

1. Ειδική επιτροπή αναλαμβάνει το σχεδιασμό και την οργάνωση πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών εκδηλώσεων ή την έκδοση ενημερωτικών ή λογοτεχνικών εντύπων.

2. Η επιτροπή αποτελείται από τρεις εκπροσώπους των κρατουμένων, που εκλέγονται κάθε τέσσερις μήνες με κλήρο και δύο μέλη του προσωπικού, οριζόμενα για τέσσερις μήνες από το διευθυντή. Το ένα μέλος του προσωπικού ανήκει στην κοινωνική υπηρεσία.

3. Το πρόγραμμα της επιτροπής δεν πραγματοποιείται, αν ο διευθυντής επικαλεστεί, αιτιολογημένα, λόγους αναφερόμενους στην ασφάλεια και τάξη του καταστήματος.

Άρθρο 47
Εκπαίδευση

1. Η παιδεία των κρατουμένων αποβλέπει στην απόκτηση ή συμπλήρωση πρωτοβάθμιας ή επαγγελματικής εκπαίδευσης. Για το σκοπό αυτόν στα διάφορα καταστήματα λειτουργεί μονοτάξιο δημοτικό σχολείο υπαγόμενο στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Επίσης οργανώνονται με τη συνεργασία αρμόδιων φορέων προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού και εκπαίδευσης.

2. Οι παρεχόμενοι τίτλοι σπουδών είναι ισότιμοι με τους τίτλους των αντίστοιχων σχολών της δημόσιας ή επαγγελματικής εκπαίδευσης και δεν αναγράφεται σε αυτούς το όνομα του καταστήματος.

3. Οι σπουδές με αλληλογραφία γίνονται χωρίς κανέναν περιορισμό.

Άρθρο 48

1. Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση των νέων είναι υποχρεωτική. Οι αναλφάβητοι ενήλικοι ενθαρρύνονται να παρακολουθήσουν μαθήματα στοιχειώδους εκπαίδευσης.

2. Όσοι έχουν συμπληρώσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, μπο-

ρούν να συνεχίσουν στη δευτεροβάθμια, με εκπαιδευτικές άδειες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Επικοινωνία με το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον

Άρθρο 49
Σκοπός και μέσα πραγμάτωσης της επικοινωνίας

Η επικοινωνία του κρατουμένου με το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον αποτελεί ζωτική ανάγκη, τόσο για τη διαβίωσή του στο κατάστημα, όσο και για βαθμιαία ένταξή του στην κοινωνία.

Αυτή πραγματοποιείται: 1) με την υποδοχή επισκεπτών, 2) την ανταλλαγή επιστολών, 3) την τηλεφωνική επικοινωνία, 4) τις άδειες και τους θεσμούς ημιελεύθερης διαβίωσης.

Άρθρο 50
Επισκέψεις

1. Σε κάθε κρατούμενο επιτρέπεται να δέχεται τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα επισκέψεις συγγενών μέχρι τετάρτου βαθμού. Ο διευθυντής του καταστήματος μπορεί, ο ίδιος ή μετά από γραπτή ή προφορική πρόταση της κοινωνικής υπηρεσίας, να επιτρέψει την επίσκεψη και άλλων προσώπων ή συλλόγων που μπορούν να ασκήσουν ευεργετική επίδραση σε αυτόν. Καταβάλλεται ειδική προσπάθεια να διατηρούνται οι δεσμοί του κρατουμένου με την οικογένειά του ή να δημιουργούνται θετικές διαπροσωπικές σχέσεις και με άλλα πρόσωπα που βρίσκονται έξω από τα καταστήματα κράτησης.

2. Οι επισκέψεις πραγματοποιούνται σε ειδικό κατάλληλο χώρο του καταστήματος στον οποίο υπάρχει οπτικός έλεγχος.

3. Ο αριθμός των επισκέψεων, η διάρκεια και ο τρόπος επικοινωνίας καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια ρυθμίζονται από τον εσωτερικό κανονισμό και με υπουργικές αποφάσεις.

4. Εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων, μέλη επιστημονικών εταιριών, πολιτιστικών, θρησκευτικών ή άλλων συλλόγων επισκέπτονται κρατουμένους ύστερα από άδεια του διευθυντή ή του Υπουργού Δικαιοσύνης.

5. Σε αλλοδαπούς κρατουμένους γίνονται οι δυνατές διευκολύνσεις για να επικοινωνούν με τους διπλωματικούς ή προξενικούς εκπροσώπους του κράτους στο οποίο ανήκουν, ή με άλλα πρόσωπα τα οποία κατά τη γνώμη της διεύθυνσης συμβάλλουν στην εξομάλυνση των ειδικών προβλημάτων που δημιουργούνται από την κράτησή τους.

Άρθρο 51
Τηλεφωνική επικοινωνία, τηλεγραφήματα, επιστολές

1. Ο κρατούμενος μπορεί με άδεια του διευθυντή να επικοινωνεί με τηλέφωνο που βρίσκεται σε ελεγχόμενο χώρο του καταστήματος, μια φορά την εβδομάδα και επιπλέον, αν υπάρχει ανάγκη, με το συνήγορό του, με συγγενικά του πρόσωπα ή πρόσωπα που μπορούν να έχουν ευεργετική επίδραση σε αυτόν.

2. Το περιεχόμενο τηλεγραφημάτων ή επιστολών δεν ελέγχεται. Σε περίπτωση που το επιβάλλουν λόγοι ασφαλείας ή κίνδυνος διάπραξης ιδιαιτέρως σοβαρών εγκλημάτων ή ανάγκη διακρίβωσης τέτοιων εγκλημάτων, μπορεί να ελεγχθεί η αλληλογραφία κρατουμένου μετά από άδεια του δικαστή εκτέλεσης των ποινών.

3. Εκείνοι που νομίμως ελέγχουν με οποιοδήποτε τρόπο την επικοινωνία των κρατουμένων, καθώς και όσοι υπηρετούν με οποιαδήποτε ιδιότητα στο κατάστημα, αν ανακοινώσουν όσα περιέρχονται σε γνώση τους σε τρίτα πρόσωπα, διώκονται σύμφωνα με το άρθρο 252 του ποινικού κώδικα.

4. Οι κρατούμενοι επικοινωνούν με δική τους δαπάνη, αν όμως δεν έχουν τα μέσα, η δαπάνη αυτή καλύπτεται από τη διεύθυνση η οποία παρέχει χαρτί αλληλογραφίας και φακέλους χωρίς κανένα διακριτικό σημείο.

Άρθρο 52
Άδειες

1. Οι κρατούμενοι μπορούν να λάβουν άδεια απουσίας από τα καταστήματα κράτησης υπό τις προϋποθέσεις και κατά τη διαδικασία που ορίζεται στις επόμενες διατάξεις.

2. Οι άδειες διακρίνονται σε τακτικές, έκτακτες και εκπαιδευτικές.

3. Οι τακτικές άδειες αποσκοπούν στην ανθρωπιστικότερη έκτιση των ποινών και στην προετοιμασία της ομαλής επανένταξης του κρατουμένου στην κοινωνία μετά την απόλυσή του.

4. Οι έκτατες άδειες αποσκοπούν στην αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών του κρατουμένου και ρυθμίζονται στο άρθρο 558 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

5. Οι εκπαιδευτικές άδειες αποσκοπούν στην απόκτηση ή συμπλήρωση γνώσεων στους τομείς της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, τεχνικής, επαγγελματικής ή και ανώτατης εκπαίδευσης.

Άρθρο 53
Προϋποθέσεις αδειών

1. Οι τακτικές άδειες χορηγούνται, εφ'όσον:

α) ο κατάδικος έχει εκτίσει πραγματικά το ένα τρίτο της ποινής του και η κράτηση έχει διαρκέσει τουλάχιστον έξι μήνες και, σε περίπτωση καταδίκης σε ισόβια κάθειρξη, δεκαπέντε έτη. Στην περίπτωση ποινικού σωφρονισμού, ο ανήλικος πρέπει να έχει εκτίσει το ήμισυ τουλάχιστον του κατώτατου ορίου. Σε περίπτωση μέτρων ασφαλείας δεν εφαρμόζονται οι παραπάνω διατάξεις.

β) Δεν εκκρεμεί σε βάρος του καταδίκου άλλη ποινική διαδικασία.

2. Η τακτική άδεια χορηγείται κατά την ανέλεγκτη κρίση του αρμόδιου οργάνου, το οποίο για τη χορήγησή της εκτιμά αν υπάρχει κίνδυνος να δραπετεύσει ο κατάδικος ή να τελέσει κατά τη διάρκειά της νέα εγκλήματα. Για τη χορήγηση της άδειας λαμβάνονται επίσης υπόψη ιδίως:

α) το είδος και βαρύτητα της πράξης που έχει τελέσει ο κατάδικος, β) η υποτροπή ή η καθ' έξη τέλεση εγκλημάτων, γ) η προσωπικότητά του, το παρελθόν του και η διαγωγή του, μετά την τέλεση της πράξης και κατά τη διάρκεια της κράτησης, δ) η ατομική, οικογενειακή, επαγγελματική και κοινωνική του κατάσταση, ε) ο σκοπός για τον οποίο πρόκειται να χρησιμοποιηθεί η άδεια.

Άρθρο 54
Τρόπος χορήγησης αδειών

1. Η τακτική άδεια απουσίας διαρκεί από είκοσι τέσσερις ώρες έως πέντε ημέρες, στις οποίες συνυπολογίζονται και οι Κυριακές και αργίες. Η συνολική διάρκεια των αδειών ενός καταδίκου δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις είκοσι ημέρες το έτος.

2. Ανάμεσα σε δύο άδειες πρέπει να μεσολαβήσουν τρεις μήνες τουλάχιστον.

3. Ο χρόνος της άδειας θεωρείται τμήμα του χρόνου της ποινής.

4. Στον κατάδικο στον οποίο χορηγείται άδεια μπορούν να επιβληθούν ορισμένες υποχρεώσεις σχετικά με τον τρόπο διαβίωσής του κατά το διάστημα της άδειάς του, ιδίως ως προς τον τόπο της διαμονής του.

5. Ο κατάδικος που βρίσκεται σε άδεια υποχρεούται να παρουσιαστεί χωρίς καθυστέρηση στο αστυνομικό τμήμα του τόπου διαμονής του.

6. Στους ανήλικους χορηγείται άδεια μόνο εφ' όσον αυτοί, κατά την έξοδό τους από το κατάστημα και κατά την επιστροφή τους σε αυτό, συνοδεύονται από το γονέα τους ή από αυτόν που ασκεί την επιμέλειά τους ή από το πλησιέστερο συγγενικό τους πρόσωπο.

7. Οι δαπάνες μετάβασης και επιστροφής του καταδίκου που έχει λάβει άδεια βαρύνουν τον ίδιο. Πριν από τη χρήση της άδειας ο κατάδικος πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει τα μέσα για τη δια-

βίωσή του κατά τη διάρκεια της απουσίας του από το κατάστημα κράτησης. Ο κρατούμενος που αδυνατεί να καταβάλει τη δαπάνη του ταξιδιού, ταξιδεύει δωρεάν με δημόσια μεταφορικά μέσα, βάσει σχετικού εγγράφου του διευθυντή του καταστήματος.

Άρθρο 55

1. Αρμόδια για τη χορήγηση της πρώτης άδειας είναι επιτροπή που αποτελείται από: α) το δικαστή εκτέλεσης ποινών με πενταετή τουλάχιστον προϋπηρεσία, β) το διευθυντή του καταστήματος όπου κρατείται ο κατάδικος ή το νόμιμο αναπληρωτή του και γ) έναν κοινωνικό λειτουργό ο οποίος και εισηγείται στην επιτροπή.

2. Η επιτροπή, προκειμένου να αποφασίσει για τη χορήγηση άδειας λαμβάνει υπόψη της τις σχετικές υποδείξεις του Επιστημονικού Συμβουλίου κατά το άρθρο 16 παράγραφος 1 και καλεί σε ακρόαση τον κρατούμενο και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο κρίνεται απαραίτητο.

3. Τις επόμενες τακτικές άδειες χορηγεί ο διευθυντής του καταστήματος με εισήγηση του κοινωνικού λειτουργού. Αν όμως νεότερες περιστάσεις καθώς και η μη τήρηση των όρων της άδειας που χορηγήθηκε προηγουμένως δικαιολογούν την άρνηση νέας άδειας, ο διευθυντής εισάγει την υπόθεση στην παραπάνω επιτροπή.

Άρθρο 56
Εκπαιδευτικές άδειες

1. Η εκπαιδευτική άδεια χορηγείται, εφ' όσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 53 παράγραφος 2.

2. Για τη χορήγηση των αδειών αυτών τηρείται η διαδικασία του άρθρου 55.

3. Κατά το χρόνο της εκπαιδευτικής άδειας ο κρατούμενος διαμένει στο κατάστημα κράτησης.

4. Στην απόφαση που χορηγεί την εκπαιδευτική άδεια ορίζονται ιδιαίτερα: α) οι ημέρες και οι ώρες απουσίας του καταδίκου και β) το εκπαιδευτικό ίδρυμα στο οποίο θα φοιτήσει ο κρατούμενος.

5. Η εκπαιδευτική άδεια διάρκειας ανακαλείται με απόφαση της επιτροπής, ύστερα από εισήγηση του διευθυντή και του κοινωνικού λειτουργού, αν διαπιστωθεί ότι: α) η φοίτηση του κρατουμένου ολοκληρώθηκε, β) ο κρατούμενος κάνει κακή χρήση της άδειας, γ) η συνέχιση της άδειας δημιουργεί τους κινδύνους που αναφέρονται στο άρθρο 53 παρ.2 και δ) ο κρατούμενος δείχνει κακή διαγωγή στο κατάστημα κράτησης.

6. Κρατούμενοι που κάνουν χρήση εκπαιδευτικής άδειας επιδοτούνται κατά τη διάρκειά της από τα Κεφάλαια Εργασίας Κρατουμένων (Κ.Ε.Κ.). Το ύψος της επιδότησης καθορίζεται, σε κάθε περίπτωση, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

Εναλλακτική έκτιση της στερητικής της ελευθερίας ποινής
Απόλυση υπό όρο του καταδίκου

Άρθρο 57
Ημιελεύθερη διαβίωση σε κατάστημα κράτησης
για λόγους απασχόλησης

1. Σε κατάδικο ο οποίος το επιθυμεί και είναι σε θέση να ασκήσει κάποιο επάγγελμα ή για τον οποίο έχει εξευρεθεί εργασία έξω από το κατάστημα, σε κρατικό ή ιδιωτικό φορέα, εφ' όσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 53 παράγραφοι 1 και 2, χορηγείται από την επιτροπή του άρθρου 55 άδεια για ημιελεύθερη διαβίωση.

2. Στην απόφαση που καθορίζει την ημιελεύθερη διαβίωση ορίζονται, μεταξύ των άλλων, και: α) οι ημέρες και ώρες απασχόλησης του καταδίκου, β) το είδος εργασίας, γ) ο τρόπος πληρωμής, δ) η ασφάλιση από εργατικό ατύχημα και ε) οι υπεύθυνοι του καταστήματος κράτησης και του εργασιακού χώρου, οι οποίοι συνεργάζονται για την προσαρμογή του.

3. Για τους καταδίκους που τελούν σε ημιελεύθερη διαβίωση και εργάζονται στους παραπάνω φορείς δεν ισχύει ο ευεργετικός υπολογισμός των ημερών εργασίας.

4. Η ημιευλεύθερη διαβίωση για λόγους απασχόλησης ανακαλείται από την επιτροπή του άρθρου 55, αν ο κατάδικος: α) δεν επιδεικνύει καλή διαγωγή στο χώρο της εργασίας του ή της κράτησής του ή β) παραβεί έστω και έναν από τους όρους ή τις υποχρεώσεις που του έχουν επιβληθεί.

Άρθρο 58
Κέντρα Ημιελεύθερης Διαβίωσης

1. Ιδρύονται, σε ξεχωριστά κτίρια, Κέντρα Ημιελεύθερης Διαβίωσης Καταδίκων (Κ.Η.Δ.Κ.) στα οποία η έκτιση της ποινής γίνεται σε καθεστώς περιορισμένης και ελεγχόμενης ελευθερίας.

2. Σκοπός των Κ.Η.Δ.Κ. είναι η σταδιακή ένταξη των καταδίκων σε καθεστώς πλήρους ελευθερίας. Τα κέντρα αυτά στελεχώνονται από ειδικευμένο προσωπικό.

3. Μέσα σε τρία έτη από την έναρξη της ισχύος του Κώδικα αυτού με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, εκδίδονται οι κανονισμοί λειτουργίας των θεσμών ημιελεύθερης διαβίωσης που προβλέπονται στα άρθρα 57 και επόμενα.

Άρθρο 59
Εισαγωγή σε Κέντρα Ημιελεύθερης Διαβίωσης

1. Σε κατάδικο που έχει εκτίσει το ήμισυ της στερητικής της ελευθερίας ποινής ή, στην περίπτωση καταδίκης σε ισόβια κάθειρξη, δεκαπέντε έτη και ο οποίος έχει εξασφαλίσει εργασία, είναι δυνατό να του χορηγηθεί άδεια να διαμείνει σε Κέντρο Ημιελεύθερης Διαβίωσης.

2. Η άδεια χορηγείται από την επιτροπή του άρθρου 55, η οποία διερευνά, ανάμεσα σε άλλα, την κατάσταση της υγείας του καταδίκου, την ικανότητα και το ενδιαφέρον του για εργασία, τη θέλησή του για ενεργό συνεργασία με το προσωπικό του Κ.Η.Δ.Κ. και για την πιστή τήρηση του εσωτερικού κανονισμού, όπως επίσης τον ατομικό, οικογενειακό, επαγγελματικό και κοινωνικό του βίο γενικά, εν όψει της διαβίωσής του σε καθεστώς ημιελευθερίας.

3. Άδεια διαμονής σε Κ.Η.Δ.Κ. είναι δυνατό να χορηγήσει, ύστερα από αίτηση του καταδίκου και το Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών, και όταν έχει απορριφθεί αίτηση υπό όρο απόλυσης, εφ' όσον ο κατάδικος κρίνεται κατάλληλος για καθεστώς ημιελεύθερης διαβίωσης. Για το σκοπό αυτόν η επιτροπή του άρθρου 55 παρέχει στο δικαστήριο κάθε χρήσιμο στοιχείο.

Άρθρο 60
Ανάκληση ημιελεύθερης διαβίωσης

1. Η ημιελεύθερη διαβίωση ανακαλείται από την επιτροπή του άρθρου 55 ύστερα από εισήγηση ομάδας του ειδικευμένου προσωπικού του Κ.Η.Δ.Κ. που παρακολουθεί την εξέλιξη του καταδίκου. Η ανάκληση είναι αιτιολογημένη και επιβάλλεται σε περίπτωση ουσιώδους παράβασης των όρων της ημιελεύθερης διαβίωσης από τον κατάδικο και ιδίως σε περιπτώσεις: α) αδυναμίας προσαρμογής του στο κοινωνικό περιβάλλον, β) αδιαφορίας του για εργασία, γ) έλλειψης συνεργασίας με το προσωπικό του Κ.Η.Δ.Κ., δ) παραβίασης των όρων του εσωτερικού κανονισμού του Κ.Η.Δ.Κ..

2. Κατάδικος του οποίου η παραμονή σε Κ.Η.Δ.Κ. έχει ανακληθεί μπορεί να προσφύγει στο Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών.

3. Μετά την ανάκληση ο κατάδικος επιστρέφει στο κατάστημα από το οποίο προήλθε.

Άρθρο 61
Τμηματική έκτιση της ποινής και εργασία σε κοινωνικούς φορείς

1. Κατάδικοι οι οποίοι έχουν καταδικαστεί σε ποινή στερητική της ελευθερίας μέχρι δεκαοκτώ μηνών, η οποία έχει μετατραπεί σε χρηματική, μπορούν, με αίτησή τους, προς το Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών, να επιλέξουν αντί της μετατροπής την τμηματική έκτιση της ποινής ή την εργασία σε κοινωφελείς φορείς.

2. Η τμηματική έκτιση της ποινής γίνεται κατά τις ημέρες του τέλους της εβδομάδας ή κατά τις ημέρες αργιών, εφ' όσον ο κατάδικος εργάζεται ή σπουδάζει. Οι ημέρες της εβδομάδας κατά τις οποίες ο κατάδικος διαβιώνει με την οικογένειά του και εργάζεται ή σπουδάζει θεωρούνται ως ημέρες έκτισης της ποινής.

3. Η κατά την παράγραφο 1 εργασία πραγματοποιείται σε κρατικά ιδρύματα ή σε ιδρύματα της τοπικής αυτοδιοίκησης ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Για την εργασία αυτή δεν παρέχεται αμοιβή και δεν ισχύει ο ευεργετικός υπολογισμός των ημερών της.

4. Το Επιστημονικό Συμβούλιο, ύστερα από ακρόαση του καταδίκου, εξετάζει τη συγκεκριμένη περίπτωση και εισηγείται στο Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών, το οποίο αποφασίζει για την τμηματική έκτιση της ποινής ή για την εργασία σε κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και για τους όρους και τη διάρκειά τους.

5. Η απόφαση για τμηματική έκτιση της ποινής ή για εργασία σε κοινωφελείς φορείς ανακαλείται από το Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών στην περίπτωση που ο κατάδικος κατά τη διάρκεια της έκτισης της ποινής του διαπράξει κακούργημα ή πλημμέλημα, τιμωρούμενο με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών, ή δε συμμορφώνεται με τους όρους της δικαστικής απόφασης.

6. Σε περίπτωση καταδίκης σε φυλάκιση μέχρι δεκαοκτώ μηνών, η οποία δεν μετατράπηκε σε χρηματική, το δικαστήριο μπορεί αν συναινεί ο κρατούμενος ή το ζητήσει ο ίδιος οποτεδήποτε να επιβάλει την τμηματική έκτιση της ποινής, σύμφωνα με την παράγραφο 2, αν κρίνει ότι το μέτρο αυτό συντείνει στην κοινωνική ένταξη του καταδίκου και στην αποτροπή του από την τέλεση άλλων εγκλημάτων.

Άρθρο 62
Απόλυση υπό όρο

1. Έναν τουλάχιστο μήνα πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου που απαιτείται για τη χορήγηση της απόλυσης υπό όρο ο διευθυντής του καταστήματος υποβάλλει στο Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών φάκελο που περιέχει:

α) εμπεριστατωμένη έκθεση για την προσωπικότητα του καταδίκου, η οποία συντάσσεται με αιτιολογημένη εισήγηση των μελών του Επιστημονικού Συμβουλίου, β) αντίγραφο της καταδικαστικής απόφασης, γ) αντίγραφο του Ποινικού Μητρώου, δ) ατομικό δελτίο του καταδίκου.

2. Η έκθεση της παραπάνω παραγράφου περιέχει:

α) ειδική αξιολόγηση της εν γένει συμπεριφοράς του καταδίκου, κατά το διάστημα της κράτησής του, με κριτήρια τη σκοπιμότητα και τη δυνατότητα επιστροφής του στον ελεύθερο βίο. Ειδικά για την αξιολόγηση αυτή δεν είναι δεσμευτικές ενδεχόμενες πειθαρχικές κυρώσεις, β) συγκεκριμένες προτάσεις για την παροχή ή μη της απόλυσης υπό όρο, γ) σε περίπτωση ευνοϊκής πρότασης τους καταλληλότερους από τους όρους, του άρθρου 106 παράγραφος 2 του Π.Κ..

3. Προκειμένου το δικαστήριο να διαμορφώσει πληρέστερη εικόνα της προσωπικότητας του κρατουμένου και των δυνατοτήτων του για την επιστροφή του στον ελεύθερο κοινωνικό βίο, καλεί τον κατάδικο που παρίσταται υποχρεωτικά ο ίδιος ή και με τον συνήγορό του για την υποστήριξη της αίτησής του.

4. Σε περίπτωση που δεν χορηγείται απόλυση υπό όρο, ο κατάδικος έχει δικαίωμα, ύστερα από την πάροδο ενός μηνός, να ζητήσει από το Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών να επανεξετάσει την περίπτωσή του.

5. Το Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών χορηγεί την υπό όρο απόλυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Κ. εκτός αν, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση, κρίνει ότι επιβάλλεται η συνέχιση του υπολοίπου της ποινής. Οι διατάξεις της υπό όρον απόλυσης εφαρμόζονται στις περιπτώσεις εισαγωγής στα Κ.Η.Δ.Κ., τμηματικής εκτέλεσης της ποινής και παροχής εργασίας για την κοινότητα.

Άρθρο 63
Απόλυση κρατουμένου

1. Η απόλυση του κρατουμένου από το κατάστημα διατάσσεται από το διευθυντή και ενεργείται τις εργάσιμες ημέρες. Αν η ημέρα λήξης της ποινής είναι εξαιρέσιμη τότε η απόλυση ενεργείται την προηγουμένη.

2. Η διεύθυνση του καταστήματος ειδοποιεί εγγράφως πριν από την απόλυση τις αρμόδιες δικαστικές και αστυνομικές αρχές καθώς και το Κέντρο προστασίας αποφυλακιζομένων.

3. Αν ο κρατούμενος νοσεί σοβαρά μπορεί να ανασταλεί η απόλυσή του μετά από αίτηση του ίδιου και γνώμη του ιατρού του καταστήματος εφ'όσον είναι αδύνατη η μεταφορά του σε δημόσιο νοσοκομείο.

4. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης καθορίζεται η διαδικασία απόλυσης καθώς και οι υποχρεώσεις του καταστήματος και του απολυομένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

Εργασία κρατουμένων

Άρθρο 64
Καθορισμός εργασίας

1. Η εργασία δεν έχει τιμωρητικό χαρακτήρα αλλά αποσκοπεί στη διατήρηση ή επαύξηση των ικανοτήτων των κρατουμένων για την κοινωνική τους επανένταξη.

2. Απαγορεύεται η ανάθεση στους κρατουμένους εργασιών, ιδιαίτερα επικίνδυνων ή ανθυγιεινών. Η εργασία πρέπει να είναι παραγωγική, να συντελεί στην επαγγελματική εκπαίδευση των κρατουμένων και να μην έχει καταπιεστικό χαρακτήρα.

3. Οι κατάδικοι οφείλουν να εκτελούν εργασία σύμφωνα με τις ανάγκες εκπαίδευσής τους και τα οριζόμενα στο άρθρο 65 παράγραφος 3.

Άρθρο 65
Οργάνωση εργασίας

1. Οι κρατούμενοι συμμετέχουν στην επιλογή του είδους της εργασίας που θα εκτελέσουν, μέσα στα πλαίσια του κατάλληλου επαγγελματικού προσανατολισμού, των αναγκών και των δυνατοτήτων του καταστήματος, καθώς και των κανόνων πειθαρχίας.

2. Στα καταστήματα κράτησης κάθε κατηγορίας οργανώνονται, σύμφωνα με τον ειδικότερο σκοπό της κράτησης, κλάδοι εργασίας οι οποίοι πρέπει να είναι ανάλογοι με εκείνους που ισχύουν έξω από το κατάστημα, ώστε να προετοιμάζουν τους κρατουμένους για τις συνθήκες της ελεύθερης εργασίας.

3. Για την εφαρμογή του άρθρου 64 και της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου λειτουργεί, σε κάθε κατάστημα κράτησης, τριμελής επιτροπή καθορισμού εργασίας κρατουμένων, που απαρτίζεται από μέλη του επιστημονικού συμβουλίου, την οποία ορίζει ο Υπουργός Δικαιοσύνης.

4. Η παραπάνω επιτροπή, με τη συνεργασία του κρατουμένου, διερευνά με τις κατάλληλες επιστημονικές μεθόδους τις κλίσεις και δεξιότητές του, τον διαφωτίζει σχετικά με την υπεύθυνη ανάληψη εργασίας, επιλέγει το είδος και τη φύση της εργασίας που θα του ανατεθεί, τον τοποθετεί στην επιλεγμένη εργασία και τέλος παρακολουθεί την περαιτέρω εξέλιξή του.

5. Σε περίπτωση τοποθέτησης σε ανθυγιεινή εργασία ή μείωσης της αμοιβής χωρίς νόμιμη αιτία, οι κρατούμενοι έχουν δικαίωμα προσφυγής στο Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών. Επίσης

δικαίωμα προσφυγής έχουν για τους πιο πάνω λόγους και οι κρατούμενοι σε Κ.Η.Δ.Κ..

Άρθρο 66
Εξατομίκευση εργασίας

1. Οι κατάδικοι που κρίνονται κατάλληλοι για εργασία οφείλουν να την εκτελούν. Οι υπόδικοι και οι κρατούμενοι για χρέη μπορούν να ζητήσουν εργασία σύμφωνα με τους όρους του παραπάνω άρθρου.

2. Κρατούμενοι ανάπηροι, ασθενικοί, ηλικίας ανώτερης των εξήντα πέντε ετών, γυναίκες έγκυες, λεχώνες ή θηλάζουσες, μπορούν να απασχολούνται σε εργασίες που προσιδιάζουν στις ατομικές τους ιδιότητες ή περιστάσεις ύστερα από απόφαση της επιτροπής της παρ. 3 του άρθρου 65 και αφού προηγηθεί σχετική εισήγηση του ιατρού του καταστήματος κράτησης.

3. Οι κρατούμενοι κατάδικοι εργάζονται σε κοινό χώρο. Οι υπόδικοι και οι κρατούμενοι για χρέη μπορούν να απασχολούνται και σε ατομικό κελί, σε εργασία της επιλογής τους, μέσα στα όρια της ασφάλειας και πειθαρχίας του καταστήματος.

4. Στο ατομικό τους κελί μπορούν να εργάζονται και κρατούμενοι με ιδιαίτερη κλίση στα γράμματα ή στις τέχνες.

Άρθρο 67
Τόπος εργασίας

1. Η εργασία των κρατουμένων εκτελείται στο εσωτερικό του καταστήματος ή έξω από αυτό ή σε κέντρα ημιελεύθερης διαβίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις τού Κώδικα αυτού και τους κανονισμούς.

Άρθρο 68
Τρόποι εκτέλεσης εργασίας μέσα στο κατάστημα

1. Η εργασία που εκτελείται μέσα στο κατάστημα κράτησης ακολουθεί τις σύγχρονες μεθόδους και προδιαγραφές. Είναι κυρίως βιοτεχνική και εκτελείται σε κάθε είδους εργαστήρια, ανάλογα με τις δυνατότητες του καταστήματος, τον αριθμό και τις ικανότητες των κρατουμένων.

2. Για διάστημα μέχρι τρεις μήνες κάθε έτος μπορεί να ανατεθεί στον κρατούμενο να εκτελέσει βοηθητική εργασία στο κατάστημα, όπως καθαριότητας, μαγειρίου, πλυντηρίου, καθαρισμού ή μεταφοράς τροφίμων ή άλλων ειδών και αντικειμένων και, εφ' όσον συμφωνεί, για μεγαλύτερη περίοδο.

Άρθρο 69
Τρόποι εκτέλεσης της εργασίας σε αγροτικά καταστήματα

1. Η εργασία στην ύπαιθρο εκτελείται σε αγροτικά καταστήματα κράτησης.

2. Οι κρατούμενοι στα παραπάνω καταστήματα εκτελούν εργασίες αγροτικής καλλιέργειας, εγγείου βελτίωσης, ζωοκομίας, πτηνοτροφίας, ιχθυοτροφίας, κηπευτικής, ανθοκομίας, ή συμμετέχουν σε βιομηχανικά ή βιοτεχνικά προγράμματα. Οι παραπάνω εργασίες εκτελούνται και σε συνεργασία με τους αγροτικούς συνεταιρισμούς και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης της περιοχής του καταστήματος.

Άρθρο 70
Επιλογή των εργαζομένων σε αγροτικά καταστήματα

1. Επιτροπή που απαρτίζεται από το διευθυντή, ιατρό και γεωπόνο του καταστήματος εκτιμά τη σωματική και ψυχική κατάσταση και ιδιαίτερα την τυχόν επαγγελματική αγροτική ιδιότητα του κρατουμένου, καθώς και τη δυνατότητα προσαρμογής σε ορισμένο είδος εργασίας από αυτές που οργανώνονται στα αγροτικά καταστήματα κράτησης και προσδιορίζει την κατάλληλη εργασία.

2. Κρατούμενοι που εργάζονται στην ύπαιθρο μπορούν να παραμένουν στον τόπο εργασίας και να διανυκτερεύουν σε αυτόν, ύστερα από απόφαση του διευθυντή, αν τούτο είναι αναγκαίο. Η διανυκτέρευση δεν πρέπει να είναι επιβλαβής για την υγεία των κρατουμένων ούτε και να δημιουργεί κίνδυνο απόδρασης.

Άρθρο 71
Συστήματα εκτέλεσης εργασίας

1. Η εργασία των κρατουμένων οργανώνεται από το κράτος και εκτελείται σε βιομηχανικές, αγροτοβιομηχανικές, βιοτεχνικές ή αγροτικές μονάδες. Η διεύθυνση του καταστήματος συνεργάζεται για το σκοπό αυτό με τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, τους αγροτικούς συνεταιρισμούς και άλλους παρεμφερείς κοινωνικούς φορείς.

Συνεργάζεται επίσης με τις διευθύνσεις των λοιπών καταστημάτων κράτησης για την τοποθέτηση των κρατουμένων σε εργασία.

2. Κατ' εξαίρεση, οι κρατούμενοι μπορούν να εργάζονται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις κάθε είδους, εποπτευόμενοι από τη διεύθυνση του καταστήματος κράτησης.

3. Η εργασία του κρατουμένου για δικό του λογαριασμό ή ύστερα από παραγγελία ιδιώτη μπορεί να επιτραπεί από την επιτροπή καθορισμού εργασίας κρατουμένων, όταν υπάρχει δυνατότητα τέτοιας εργασίας στο κατάστημα και εφόσον δεν παραβιάζονται οι όροι κράτησης, πειθαρχίας και ασφάλειας.

4. Οι υπόδικοι και οι κρατούμενοι για χρέη μπορούν, εφ' όσον το επιθυμούν, να εργάζονται με τις ίδιες προϋποθέσεις.

Άρθρο 72
Ωράριο. Μέτρα ασφαλείας

1. Το ωράριο ημερήσιας ή εβδομαδιαίας εργασίας των κρατουμένων ρυθμίζεται από τους νόμους και τους κανονισμούς που ισχύουν για τους εργαζόμενους, χωρίς να παραβλέπεται η επαγγελματική ή τεχνική τους εκπαίδευση.

2. Οι κρατούμενες μητέρες που ανατρέφουν τα παιδιά τους μέσα στο κατάστημα και οι έγκυες, όταν εργάζονται, απολαμβάνουν όλα τα πλεονεκτήματα που προβλέπονται από τη νομοθεσία που ισχύει και για τις ελεύθερες εργαζόμενες γυναίκες γενικά.

Άρθρο 73
Έλεγχος εργασίας και ασφάλιση

1. Οι όροι εργασίας των κρατουμένων, η ασφάλισή τους από εργατικά ατυχήματα και οι επαγγελματικές ασθένειες ρυθμίζονται από τη νομοθεσία που ισχύει για τους εργαζομένους γενικά. Η τήρηση εφαρμογής των πιο πάνω διατάξεων ελέγχεται από τα αρμόδια όργανα του Υπουργείου Εργασίας.

2. Εργαλεία, διάφορες συσκευές ή άλλα αντικείμενα που χρησιμοποιούνται από τους κρατουμένους στη διάρκεια της εργασίας και κρίνονται επικίνδυνα καταμετρούνται και ασφαλίζονται κάθε μέρα, μετά το τέλος της εργασίας.

3. Οι κρατούμενοι που εργάζονται υπέχουν πειθαρχική, αστική και ποινική ευθύνη για την καταστροφή ή βλάβη των μηχανημάτων, συσκευών, εργαλείων, πρώτων υλών ή άλλων αντικειμένων που η διοίκηση του καταστήματος τους έχει εμπιστευθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου και του κανονισμού.

Άρθρο 74
Αμοιβή εργασίας κρατουμένων

1. Η εργασία των κρατουμένων, είτε παρέχεται στο κράτος ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, είτε σε ιδιώτες, αμείβεται σύμφωνα με τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας που ισχύει για τους εργαζομένους γενικά.

Εάν η εργασία αυτή έχει χαρακτήρα κυρίως εκπαιδευτικό, η αμοιβή που παρέχεται μειώνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον

κανονισμό του καταστήματος.

2. Το ένα τρίτο της αμοιβής των κρατουμένων αποδίδεται στο κράτος ως συμμετοχή τους στις δαπάνες διαβίωσής τους στο κατάστημα. Το ποσό αυτό κατατίθεται στο λογαριασμό «Κεφάλαια Εργασίας Κρατουμένων» (Κ.Ε.Κ.).

3. Από τις εισπράξεις των κρατουμένων που εργάζονται για δικό τους λογαριασμό, παρακρατείται ποσοστό που ορίζεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, όχι ανώτερο του 20% και κατατίθεται στα Κ.Ε.Κ..

4. Το είδος της παρεχόμενης εργασίας, η διάρκεια, η απόδοση και η αμοιβή της αναγράφονται σε ειδικό δελτίο του κρατουμένου, θεωρούνται κάθε μήνα και καταχωρούνται στον ατομικό του φάκελο.

Άρθρο 75
Τακτοποίηση της αμοιβής

Η διοίκηση του καταστήματος στο τέλος κάθε μήνα τακτοποιεί την αμοιβή του κρατουμένου, ανάλογα με τα ποσοστά που κατανέμονται κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού στους οικείους λογαριασμούς.

Άρθρο 76
Ατομικός λογαριασμός και διάθεση της αμοιβής

1. Ο ατομικός λογαριασμός σχηματίζεται από τα χρήματα που έφερε μαζί του ο κρατούμενος, κατά την εισαγωγή του στο κατάστημα, από εμβάσματα σ' αυτόν συγγενών του ή τρίτων στη διάρκεια της κράτησής του και από το προϊόν εργασίας του.

2. Από τα χρήματα αυτά ποσοστό 75% κατατίθεται σε έντοκο λαγαριασμό ταμιευτηρίου και το υπόλοιπο 25% αποτελεί τρεχούμενο λογαριασμό για την αντιμετώπιση των αναγκών του κρατουμένου και κατατίθεται στο λογιστήριο του καταστήματος.

3. Το ποσοστό 75% διατίθεται κατ' αρχήν για την εξόφληση χρεών του κρατουμένου στην πολιτεία για αποζημίωση του θύματος ή της οικογένειάς του και για την κάλυψη ατομικών ή οικογενειακών αναγκών.

4. Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, ύστερα από γραπτή έγκριση του διευθυντή του καταστήματος, μπορεί ο κρατούμενος να αναλάβει μέρος ή και όλο το ποσό που βρίσκεται στον έντοκο λογαριασμό ταμιευτηρίου.

5. Ο κρατούμενος δεν μπορεί ούτε με πράξη εν ζωή ούτε με διάταξη τελευταίας βούλησης να διαθέσει οποιοδήποτε ποσό από το λογαριασμό του υπέρ τρίτου κρατουμένου, εκτός αν ο τελευταίος είναι ανιών, κατιών, σύζυγος ή αδελφός του.

6. Το ποσό του κατά την παράγραφο 2 τρεχούμενου λογαριασμού είναι ακατάσχετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

Μεταγωγή κρατουμένων

Άρθρο 77
Διαδικασία μεταγωγής

1. Η μεταγωγή κρατουμένου παραγγέλλεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης ύστερα από πρόταση του διευθυντή του καταστήματος και γνώμη του Δικαστή Εκτέλεσης Ποινών.

2. Σε κατεπείγουσα περίπτωση, για λόγους τάξης, η μεταγωγή παραγγέλλεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης ύστερα από πρόταση του διευθυντή.

3. Ο διευθυντής αγροτικού καταστήματος κράτησης ή Κ.Η.Δ.Κ., σε περίπτωση που υπάρχει κίνδυνος διασάλευσης της τάξης από κρατούμενο, μπορεί να διατάξει τη μεταγωγή του στο πλησιέστερο, Β' τύπου, κατάστημα κράτησης. Το γεγονός αυτό αναφέρεται αμέσως στο Δικαστή Εκτέλεσης Ποινών και στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, το οποίο και εγκρίνει τελικά τη μεταγωγή.

4. Η μεταγωγή γίνεται πάντοτε με δαπάνη του δημοσίου.

Άρθρο 78
Προσαγωγή σε δημόσια αρχή

Η μεταγωγή κρατουμένου μπορεί να διαταχθεί και από τον εισαγγελέα εφετών για διευκόλυνση του έργου της ανάκρισης ή για να εμφανιστεί σε δικαστήριο ή σε δημόσια αρχή. Ο ίδιος εισαγγελέας φροντίζει για την ταχεία επαναμεταγωγή του.

Άρθρο 79
Προϋποθέσεις μεταγωγής

1. Η μεταγωγή κρατουμένου γίνεται ύστερα από αίτησή του, για λόγους προσωπικούς, οικογενειακούς, υγείας, εκπαιδευτικούς, για τοποθέτηση σε εργασία ή με πρόταση του διευθυντή, για τους πιο πάνω λόγους, καθώς και για λόγους τάξης ή έλλειψης χώρου στο κατάστημα κράτησης.

2. Η αίτηση του κρατουμένου καθώς και η πρόταση του διευθυντή συνοδεύεται από αντίστοιχη εισήγηση της κοινωνικής υπηρεσίας. Όταν η μεταγωγή ζητείται για λόγους εκπαιδευτικούς ή εργασίας, η πρόταση γίνεται από την αρμόδια για την τοποθέτηση σε εργασία επιτροπή.

Άρθρο 80
Εκτέλεση μεταγωγής

1. Η μεταγωγή γίνεται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει την ομαλή μετακίνηση και συγχρόνως να μη θίγει την αξιοπρέπεια του κρατουμένου. Οι χειροπέδες χρησιμοποιούνται όπου κρίνονται αναγκαίες. Ο κρατούμενος οφείλει να υπακούει στα εντεταλμένα για τη μεταγωγή του όργανα και να μη δυσχεραίνει το έργο τους.

2. Η μεταγωγή κρατουμένης γίνεται πάντοτε με τη συνοδεία γυναίκας αστυνομικού. Οι ανήλικοι κάτω των δεκαεπτά ετών συνοδεύονται από αστυνομικά όργανα του ίδιου φύλου ειδικά εκπαιδευμένα για τη μεταχείρισή τους. Οι κληρικοί και μοναχοί που φέρουν σχήμα μετάγονται χωριστά.

3. Η μεταγωγή κρατουμένου μπορεί να αναβληθεί, εάν ο ιατρός βεβαιώσει σοβαρό κίνδυνο της υγείας του και μέχρις ότου αυτή βελτιωθεί. Βεβαίωση του ιατρού χρειάζεται και για τη μεταγωγή κρατουμένης σε κατάσταση εγκυμοσύνης ή μητέρας νηπίου το οποίο ανατρέφει. Την αναβολή της μεταγωγής για οποιοδήποτε από τους παραπάνω λόγους αναφέρει ο διευθυντής αμέσως στην αρχή που παρήγγειλε τη μεταγωγή.

Άρθρο 81
Μεταγωγή για λόγους υγείας

1. Ασθενείς κρατούμενοι μετάγονται στα θεραπευτικά καταστήματα του άρθρου 20 σύμφωνα με τις παρακάτω διατάξεις.

2. Η μεταγωγή ασθενούς κρατουμένου παραγγέλλεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, με πρόταση του διευθυντή του καταστήματος η οποία συνοδεύεται από έκθεση του ιατρού και μετά από γνώμη του εισαγγελέα εφετών.

3. Σε έκτακτες περιπτώσεις ο διευθυντής παραγγέλλει τη μεταγωγή κρατουμένου σε θεραπευτικό κατάστημα ύστερα από έγγραφη και εμπεριστατωμένη γνωμάτευση ιατρού. Εάν η εξέταση από ιατρό δεν είναι δυνατή, η μεταγωγή παραγγέλλεται και χωρίς αυτήν προκειμένου να αποτραπεί κίνδυνος ζωής ή υγείας. Την παραγγελία και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις γνωστοποιεί ο διευθυντής αμέσως στον αρμόδιο εισαγγελέα και στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, αναφέροντας διεξοδικά τους λόγους της έκτακτης μεταγωγής.

4. Στον εισαγγελέα εφετών αποστέλλονται χωρίς καθυστέρηση όλα τα σχετικά έγγραφα της μεταγωγής. Ο εισαγγελέας μπορεί να διατάξει την επαναμεταγωγή του στο κατάστημα κράτησης από το οποίο προήλθε ή την εισαγωγή του σε άλλο θεραπευτή-

μιο, αν δεν θεωρεί τη μεταγωγή επαρκώς αιτιολογημένη και ύστερα από επανεξέταση των εγγράφων μεταγωγής από την επιθεώρηση υγειονομικού ελέγχου του άρθρου 29, αναφέροντας σχετικά στο Υπουργείο Δικαιοσύνης.

5. Η επαναμεταγωγή του κρατουμένου από το θεραπευτικό κατάστημα στο κατάστημα κράτησης παραγγέλλεται από το διευθυντή μόλις εκδοθεί εξιτήριο και πραγματοποιείται το γρηγορότερα από την υπηρεσία μεταγωγών. Η επαναμεταγωγή του κρατουμένου από άλλο δημόσιο θεραπευτικό ίδρυμα στο κατάστημα κράτησης διενεργείται από το διευθυντή του ιδρύματος μόλις εκδοθεί εξιτήριο και πραγματοποιείται το γρηγορότερο από τη φρουρά φύλαξης.

Άρθρο 82
Γνωστοποίηση ασθένειας και μεταγωγή κρατουμένου

1. Σε περίπτωση βαριάς ασθένειας, σοβαρού ατυχήματος ή εισαγωγής του κρατουμένου σε οποιοδήποτε θεραπευτικό ίδρυμα, ο διευθυντής ειδοποιεί αμέσως τους συγγενείς και αν δεν υπάρχουν συγγενείς, όποιο πρόσωπο υποδείξει ο κρατούμενος.

2. Ο διευθυντής σε περίπτωση μεταγωγής του κρατουμένου σε άλλο κατάστημα κράτησης ενημερώνει τους συγγενείς του και, εάν ο κρατούμενος είναι αλλοδαπός, την πρεσβεία του ή την προξενική αρχή της χώρας του.

Άρθρο 83
Θάνατος κρατουμένου

1. Ο θάνατος του κρατουμένου πιστοποιείται από τον ιατρό του καταστήματος κράτησης ή του θεραπευτηρίου και διενεργείται ιατροδικαστική εξέταση. Ο διευθυντής ανακοινώνει αμέσως το γεγονός του θανάτου του κρατουμένου στις αρμόδιες διοικητικές και δικαστικές αρχές καθώς και στους συγγενείς του. Σε περίπτωση θανάτου αλλοδαπού κρατουμένου ειδοποιείται η πρεσβεία ή η προξενική αρχή της χώρας του.

2. Εγκαταλελειμμένοι ή άποροι κρατούμενοι ενταφιάζονται με έξοδα του δημοσίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

Αμοιβές και πειθαρχικές κυρώσεις

Άρθρο 84
Γενικές αρχές

1. Η τάξη και η πειθαρχία διασφαλίζεται από τα αρμόδια όργανα, χωρίς αυτό να συνεπάγεται μεγαλύτερους περιορισμούς από τους απαραίτητους για τη διατήρηση της ασφάλειας του καταστήματος κράτησης και χωρίς να θίγεται η αξιοπρέπεια των κρατουμένων. Για την άσκηση της τάξης και πειθαρχίας προβλέπονται αμοιβές για τις αξιέπαινες πράξεις και πειθαρχικές κυρώσεις για τα παραπτώματα.

2. Η επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων αποσκοπεί στον εθισμό του τιμωρουμένου στην πειθαρχία και στους όρους της κοινής διαβίωσης. Ρητά καθορίζονται:
α) το πειθαρχικό παράπτωμα, β) το είδος και η διάρκεια των πειθαρχικών κυρώσεων, γ) η αρμόδια αρχή που την επιβάλλει και δ) η απαγόρευση επιβολής κύρωσης δύο φορές για το ίδιο παράπτωμα.

3. Η απονομή αμοιβών αποβλέπει στην επιβράβευση της προσπάθειας των κρατουμένων για καλή διαγωγή, επίδειξη πνεύματος αλληλοβοηθείας, προθυμίας για εργασία, αισθήματος ευθύνης.

4. Στον κρατούμενο παραδίδεται, κατά την είσοδό του στο κατάστημα, έντυπο δελτίο κανόνων διαβίωσης των κρατουμένων το οποίο περιέχει τις κυριότερες διατάξεις του νόμου και του εσωτερικού κανονισμού. Για τους αλλοδαπούς κρατούμενους, το πιο πάνω έντυπο παραδίδεται μεταφρασμένο στην αγγλική ή γαλλική γλώσσα. Σε ειδικές κατηγορίες κρατουμένων οι παραπάνω πληροφορίες δίνονται προφορικά.

5. Σωματικές ποινές, κράτηση σε σκοτεινά κελιά, στέρηση ή ελάττωση τροφής, ομαδικές κυρώσεις απαγορεύονται.

6. Μετά την επιβολή της ποινής του περιορισμού της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 88 ο ιατρός οφείλει να επισκέπτεται καθημερινά τους ευρισκομένους σε περιορισμό και να αναφέρει στο διευθυντή αν κρίνει αναγκαία την άρση ή την αντικατάστασή της για λόγους σωματικής ή ψυχικής υγείας.

7. Απαγορεύεται στους κρατουμένους να εκτελούν στο κατάστημα υπηρεσία που περιέχει άσκηση πειθαρχικής εξουσίας.

8. Οι κρατούμενοι λαμβάνουν γνώση της κατηγορίας που τους αποδίδεται και διατηρούν το δικαίωμα της υπεράσπισής τους.

9. Κατά το μέτρο που είναι απαραίτητο και δυνατό, παρέχεται η ευχέρεια στον κρατούμενο να υπερασπίσει τον εαυτό του με διερμηνέα.

Άρθρο 85
Όργανα τήρησης πειθαρχίας

1. Ο διευθυντής μεριμνά για την τήρηση της τάξης και πειθαρχίας στο κατάστημα.

2. Σε κάθε κατάστημα λειτουργεί πειθαρχικό συμβούλιο το οποίο απονέμει τις αμοιβές και επιβάλλει τις βαρύτερες πειθαρχικές κυρώσεις. Το συμβούλιο συγκροτείται από το διευθυντή, ως πρόεδρο, έναν κοινωνικό λειτουργό και ένα από τα υπόλοιπα μέλη του επιστημονικού συμβουλίου που αναδεικνύεται με κλήρωση για ένα έτος. Από την κλήρωση εξαιρείται ο δικαστής.

3. Στα αγροτικά καταστήματα ως τρίτο μέλος συμμετέχει ο προϊστάμενος της γεωργικής υπηρεσίας.

Άρθρο 86
Αμοιβές

1. Στους κρατουμένους απονέμονται αμοιβές για τη συμμετοχή τους στην εύρυθμη λειτουργία του καταστήματος. Οι αμοιβές αυτές περιλαμβάνουν ιδίως: α) απονομή βραβείων όπως: βιβλίων, εργαλείων και άλλων χρήσιμων αντικειμένων ή και χρηματικών επάθλων, β) γραπτό έπαινο, γ) άδεια ελεύθερου επισκεπτηρίου στους συγγενείς, δ) άδεια επισκεπτηρίου σε μη συγγενικά πρόσωπα και ε) δυνατότητα χρησιμοποίησης μουσικού οργάνου.

2. Οι αμοιβές με στοιχεία α,β και γ, απονέμονται από το διευθυντή του καταστήματος, ύστερα από πρόταση της κοινωνικής υπηρεσίας και οι λοιπές από το πειθαρχικό συμβούλιο.

Άρθρο 87
Παραπτώματα

1. Παραπτώματα που επισύρουν πειθαρχική κύρωση κατά του υπαιτίου είναι πράξεις ή παραλείψεις που διαταράσσουν την εύρυθμη λειτουργία ή θέτουν σε κίνδυνο την υγιεινή του καταστήματος.

2. Πειθαρχικά παραπτώματα είναι:

α) Απείθεια ομαδική ή ατομική στις διαταγές του διοικητικού ή του φυλακτικού προσωπικού καθώς και άρνηση εκτέλεσης της πειθαρχικής κύρωσης που επιβλήθηκε.

β) Ομαδικές θορυβώδεις συγκεντρώσεις χωρίς άδεια, απειλητικές κραυγές, θρασύτητα, στασιαστικές ενέργειες και συμμετοχή ή προτροπή σε κάποια από τις παραπάνω πράξεις.

γ) Απόπειρα απόδρασης.

δ) Συμμετοχή σε βιαιότητες, διαπληκτισμούς ή και συμπλοκές με άλλους κρατουμένους.

ε) Άσκηση σε κρατουμένους βίας ή απειλής.

στ) Ασελγείς πράξεις ή προτροπή για τέλεσή τους.

ζ) Ψευδής απόπειρα αυτοκτονίας ή αυτοτραυματισμός ή κατάποση ξένων σωμάτων για αποφυγή ή επίτευξη μεταγωγής ή αποφυγή άλλης υποχρέωσης.

η) Σκόπιμη φθορά ή καταστροφή υλικού του δημοσίου ή ατομι-

κών ειδών άλλων κρατουμένων.

θ) Διεξαγωγή απαγορευμένων παιχνιδιών.

ι) Αθέμιτο κέρδος ή όφελος από είδη ατομικής χρήσης, από την εργασία ή την τροφή του ίδιου ή άλλων κρατουμένων, καθώς και ανταλλαγή ή εκχώρηση, χωρίς άδεια, τροφίμων ή άλλων ειδών.

ια) Κατοχή, χωρίς άδεια, χρημάτων ή άλλων απαγορευμένων από τον κανονισμό ειδών.

ιβ) Συκοφαντικές αναφορές, ανάρμοστη συμπεριφορά, κραυγές και θόρυβος, ύβρεις, βλασφημίες σε βάρος του προσωπικού του καταστήματος, των συγκρατουμένων ή τρίτων προσώπων.

ιγ) Επικοινωνία ή απόπειρα επικοινωνίας παρά τον παρόντα νόμο και τον εσωτερικό κανονισμό, με οποιοδήποτε μέσο, με κρατούμενο ή άλλα άτομα, μέσα ή έξω από το κατάστημα.

ιδ) Ρυπαρότητα του κρατουμένου ή του ατομικού κελιού ή θαλάμου καθώς και η ρύπανση εγκαταστάσεων ή κοινόχρηστων χώρων.

ιε) Εγκατάλειψη του ατομικού κελιού ή του θαλάμου κατά τις ώρες της μεσημβρινής ή νυκτερινής κατάκλισης.

3. Η άσκηση ποινικής δίωξης δεν αποκλείει την επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων για την ίδια πράξη.

Άρθρο 88
Πειθαρχικές κυρώσεις

1. Οι πειθαρχικές κυρώσεις που επιβάλλονται στους κρατουμένους είναι μόνο οι ακόλουθες:

α) Προφορική επίπληξη του διευθυντή παρουσία του αρχιφύλακα.

β) Στέρηση τηλεφωνικής επικοινωνίας ή αλληλογραφίας έως είκοσι ημέρες.

γ) Ελάττωση στο ήμισυ του κανονισμένου αριθμού επισκέψεων, για έναν το πολύ μήνα.

δ) Στέρηση των αμοιβών που αναφέρονται στο άρθρο 86 παρ. 1, περ. γ', δ' και ε'.

ε) Απαγόρευση επισκεπτηρίου το πολύ μέχρι δεκαπέντε ημέρες.

στ) Περιορισμός σε ειδικό κελί από μία έως δέκα ημέρες, σύμφωνα με τους όρους των άρθρων 38 παρ. 3 και 84 παρ. 6 του νόμου αυτού. Κατά την εκτέλεση της πειθαρχικής αυτής ποινής απαγορεύεται κάθε παραλαβή ή αγορά τροφίμων εκτός του καταστήματος. Επιτρέπεται η ανάγνωση εντύπων.

2. Οι πειθαρχικές κυρώσεις με στοιχεία α' και β' επιβάλλονται από το διευθυντή και οι υπόλοιπες από το πειθαρχικό συμβούλιο.

Άρθρο 89
Κανόνες απονομής αμοιβών και επιβολής πειθαρχικών κυρώσεων

1. Οι αξιέπαινες πράξεις και οι πειθαρχικές παραβάσεις των κρατουμένων βεβαιώνονται αμέσως από τα αρμόδια όργανα, με έγγραφη αναφορά τους στο διευθυντή, ο οποίος αποφασίζει μόνος, αν είναι αρμόδιος, ή παραπέμπει με αιτιολογημένη έκθεσή του την υπόθεση στο πειθαρχικό συμβούλιο. Σε κατεπείγουσα περίπτωση οι πειθαρχικές παραβάσεις αναφέρονται αμέσως και προφορικά στο διευθυντή και ακολουθεί η παραπάνω έγγραφη αναφορά.

2. Κατά την εκτίμηση της παράβασης λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη η βαρύτητα της πράξης και η προσωπικότητα του κρατουμένου.

Το αρμόδιο όργανο μπορεί να μην επιβάλει κύρωση στον κρατούμενο, αν από το είδος του παραπτώματος, τους όρους τέλεσης, την άμεση μεταμέλεια και άλλες περιστάσεις κρίνει ότι έτσι θα οδηγηθεί ασφαλέστερα στην πειθαρχία και στην καλή διαγωγή.

3. Κρατούμενοι που τιμωρήθηκαν πειθαρχικά και υποπίπτουν πάλι σε πειθαρχικό παράπτωμα, μέσα σε έξι μήνες από την επιβολή της προηγούμενης κύρωσης, μπορούν να τιμωρηθούν με πειθαρχική κύρωση, βαρύτερη της επιβαλλόμενης, κατά κανόνα, για το τελευταίο αυτό παράπτωμα. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση συρροής περισσοτέρων πειθαρχικών παραπτωμάτων.

Άρθρο 90
Διαδικασία

1. Ο κρατούμενος δεν τιμωρείται χωρίς να λάβει προηγουμένως γνώση για την παράβαση για την οποία κατηγορείται και χωρίς να του δοθεί η δυνατότητα να υπερασπίσει τον εαυτό του. Όπου είναι αναγκαίο ο κρατούμενος απολογείται μέσω διερμηνέα.

2. Η βεβαίωση του πειθαρχικού παραπτώματος γίνεται χωρίς αναβολή, το αργότερο μέσα σε 48 ώρες. Ο κρατούμενος καλείται πάντοτε σε απολογία, δικαιούμενος να προτείνει τα μέσα της υπεράσπισής του.

3. Ο διευθυντής ή το πειθαρχικό συμβούλιο του καταστήματος αποφαίνεται αιτιολογημένα, σε σύντομο διάστημα από τη διακρίβωση του παραπτώματος.

4. Ο διευθυντής και το πειθαρχικό συμβούλιο μπορούν να αναβάλουν μόνο μια φορά την εκδίκαση της υπόθεσης για ακριβέστερη διάγνωσή της.

5. Περισσότερα πειθαρχικά παραπτώματα, για τα οποία δεν εκδόθηκε ακόμη απόφαση, συνεκδικάζονται και επιβάλλεται μια συνολική πειθαρχική κύρωση.

6. Οι αποφάσεις του διευθυντή και του πειθαρχικού συμβουλίου είναι πάντα αιτιολογημένες, καταχωρούνται αμέσως στα τηρούμενα πρακτικά των συζητήσεων, σε ειδικό βιβλίο και στον ατομικό φάκελο του κρατουμένου από το γραμματέα.

7. Κατά της πειθαρχικής απόφασης που επιβάλλει περιορισμό σε ειδικό κελί επιτρέπεται προσφυγή του κρατουμένου στο δικαστήριο εκτέλεσης ποινών το αργότερο σε 5 ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης. Η προσφυγή αυτή δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης. Η αρμόδια υπηρεσία του υπουργείου μπορεί να καταργήσει την κύρωση που επιβλήθηκε.

Άρθρο 91
Αναστολή και διακοπή των πειθαρχικών κυρώσεων

1. Η εκτέλεση οποιασδήποτε πειθαρχικής κύρωσης μπορεί να ανασταλεί ή να διακοπεί με απόφαση του οργάνου που την επέβαλε, αν κριθεί ότι ο κρατούμενος παρέχει την προσδοκία καλής διαγωγής.

2. Σε περίπτωση υποτροπής, ο διευθυντής ή το πειθαρχικό συμβούλιο μπορούν να διατάξουν την εκτέλεση της πειθαρχικής κύρωσης που έχει ανασταλεί ή διακοπεί.

3. Η εκτέλεση της πειθαρχικής κύρωσης του περιορισμού σε ειδικό κελί μπορεί να ανασταλεί ή, αν έχει αρχίσει, να διακοπεί αμέσως, αν ο ιατρός του καταστήματος, μετά την καθημερινή του επίσκεψη βεβαιώσει ότι από την εκτέλεσή της κινδυνεύει η σωματική ή η ψυχική υγεία του κρατουμένου.

Άρθρο 92
Πειθαρχικές κυρώσεις γυναικών, ανηλίκων και υποδίκων

1. Γυναίκες κρατούμενες δεν υποβάλλονται στην πειθαρχική κύρωση του περιορισμού κατά το στάδιο της εγκυμοσύνης και για δύο έτη μετά τη γέννηση του παιδιού, εφ' όσον αυτό παραμένει μαζί τους.

2. Ανήλικοι κρατούμενοι ηλικίας μέχρι δεκαεπτά ετών υποβάλλονται σε περιορισμό, το πολύ πέντε ημερών. Ανήλικοι της μετεφηβικής ηλικίας μετάγονται σε ειδική πτέρυγα σωφρονιστικού καταστήματος ενηλίκων, αν τούτο κριθεί αναγκαίο για το σωφρονισμό τους.

3. Ο πειθαρχικός περιορισμός των υποδίκων δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από πέντε ημέρες.

4. Οι πειθαρχικές κυρώσεις μπορούν να χαριστούν από το όργανο που τις επέβαλε σε περιπτώσεις εορτών ή άλλων εξαιρετικών γεγονότων.

Άρθρο 93
Μέτρα τάξης, προστασίας και κατευνασμού

1. Μέτρα τάξης, προστασίας και κατευνασμού στα καταστήματα κράτησης διατάσσονται, όταν κινδυνεύει η τάξη και η ασφάλεια του καταστήματος από βίαιες ή άλλες ενέργειες κρατουμένου που στρέφονται εναντίον του ή κατ' άλλων.

Τα μέτρα αυτά είναι:

α) η χρήση χειροπεδών,

β) ο εγκλεισμός σε ειδικό κελί,

γ) η χρήση βραχείας ράβδου, υδραντλίας και δακρυγόνων αερίων.

2. Τα πιο πάνω μέτρα διατάσσονται από το διευθυντή του καταστήματος ή το νόμιμο αναπληρωτή του. Ο υπάλληλος υπεύθυνος ασφαλείας μπορεί να διατάξει τα μέτρα α' και β', ενημερώνοντας αμέσως το διευθυντή.

3. Οποιοδήποτε αντικείμενο, εργαλείο ή όργανο που μπορεί, σε συγκεκριμένη περίπτωση, να αποβεί στα χέρια του κρατουμένου επικίνδυνο αφαιρείται αμέσως από την υπηρεσία.

4. Το φυλακτικό προσωπικό, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του μέσα στο κατάστημα, απαγορεύεται να οπλοφορεί.

5. Το προσωπικό των καταστημάτων δεν μπορεί να χρησιμοποιεί βία εναντίον των κρατουμένων, εκτός αν συντρέχει περίπτωση νόμιμης άμυνας, απόπειρας απόδρασης ή αντίστασης σε νόμιμη διαταγή.

Οι υπάλληλοι που χρησιμοποιούν τη βία στις πιο πάνω περιπτώσεις πρέπει να περιορίζουν τη χρήση της στο απόλυτα αναγκαίο μέτρο και να ενημερώνουν αμέσως τη διεύθυνση του καταστήματος.

6. Σπουδαία ή έκτακτα συμβάντα καταχωρίζονται ημερολογιακά από το διευθυντή σε ειδικό βιβλίο.

Άρθρο 94
Έκτακτα μέτρα υγιεινής και προφυλακτική μόνωση

1. Σε ειδικό ατομικό κελί του καταστήματος περιορίζονται ύστερα από εντολή του διευθυντή για κατευνασμό, παρατήρηση ή προφυλακτική μόνωση, ποτέ όμως για τιμωρία, κρατούμενοι που πάσχουν από μεταδοτικές νόσους ή είναι επικίνδυνοι για τους εαυτούς τους ή για τους άλλους. Αν παρουσιάζουν ψυχογενείς αντιδράσεις από την κράτηση ή ψυχική πάθηση ή άλλη διατάραξη των ψυχικών λειτουργιών, απαιτείται και σύμφωνη γνώμη του ιατρού του καταστήματος.

2. Κρατούμενοι, στους οποίους έχουν επιβληθεί τα πιο πάνω μέτρα, εξετάζονται καθημερινά από τον ιατρό του καταστήματος και, αν είναι δυνατόν, από ψυχίατρο.

3. Έκτακτα μέτρα και προφυλακτική μόνωση αίρονται μόλις εκλείψει ο λόγος για τον οποίο επιβλήθηκαν. Σε αντίθετη περίπτωση οι κρατούμενοι μεταφέρονται ύστερα από γνωμάτευση του ιατρού του καταστήματος σε ειδικά κρατικά νοσοκομεία για τη θεραπεία τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

Κέντρο προστασίας αποφυλακιζομένων - Μεταϊδρυματική αρωγή

Άρθρο 95

1. Ιδρύεται με προεδρικό διάταγμα Κέντρο Προστασίας Αποφυλακιζομένων, σκοπός του οποίου είναι να μεριμνά για την επαγγελματική αποκατάσταση, να βοηθεί οικονομικά και να συμπαρίσταται στην ομαλή κοινωνική επανένταξη των αποφυλακιζομένων. Στελεχώνεται από υπαλλήλους του Υπουργείου Δικαιοσύνης με εξειδίκευση στην κοινωνική εργασία, στην ψυχολογία ή τον επαγγελματικό προσανατολισμό.

Για το σκοπό αυτόν συνεργάζεται με τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), την τοπική αυτοδιοίκηση (Ο.Τ.Α.), άλλους κοινωνικούς φορείς και εθελοντές.

2. Η παραπάνω μεταϊδρυματική αρωγή παρέχεται μετά από αίτηση του αποφυλακιζομένου και πραγματοποιείται από το Κέντρο Προστασίας Αποφυλακιζομένων (Κ.Π.Α) σε συνεργασία με την κοινωνική υπηρεσία των καταστημάτων κράτησης. Περιλαμβάνει κυρίως:

α) εβδομαδιαία ή και συχνότερη προσωπική ή τηλεφωνική επικοινωνία με τον απολυόμενο·

β) προετοιμασία του οικογενειακού και εργασιακού περιβάλλοντος·

γ) εκούσια συμμετοχή σε κοινωνικοθεραπευτικές ομάδες.

4. Η μεταϊδρυματική αρωγή δεν μπορεί να υπερβεί τα δύο έτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

Μετατροπή θανατικής ποινής

Άρθρο 96

1. Η ποινή του θανάτου μετατρέπεται αυτοδικαίως σε ισόβια κάθειρξη, όταν παρέλθουν τρία έτη από τότε που έγινε αμετάκλητη η καταδικαστική απόφαση που την επέβαλε.

2. Μετά την πάροδο είκοσι πέντε ετών κράτησης οι κρατούμενοι της παρ. 1 μπορεί να απολυθούν υπό όρο, αν επιδείξουν καλή διαγωγή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Προσωπικό καταστημάτων και καθήκοντα

Άρθρο 97
Κατηγορίες προσωπικού και διάκριση

1. Το προσωπικό των καταστημάτων κράτησης διακρίνεται σε διοικητικό, φυλακτικό, υγειονομικό, κοινωνικών υπηρεσιών, τεχνικό και άλλων κατηγοριών.

2. Το διοικητικό προσωπικό αποτελείται από το διευθυντή, τον υποδιευθυντή και τους υπαλλήλους γραμματείας και διαχείρισης.

3. Το φυλακτικό προσωπικό αποτελείται από τους υπαλλήλους επίβλεψης και φύλαξης των κρατουμένων.

4. Το υγειονομικό προσωπικό περιλαμβάνει ιατρούς, οδοντιάτρους, φαρμακοποιούς και νοσοκόμους, μόνιμους υπαλλήλους του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

5. Το προσωπικό της κοινωνικής υπηρεσίας αποτελείται από κοινωνικούς λειτουργούς.

6. Το τεχνικό προσωπικό περιλαμβάνει γεωπόνους, δασκάλους τέχνης, οδηγούς αυτοκινήτων και τεχνικούς κάθε κατηγορίας.

7. Στο προσωπικό των άλλων κατηγοριών υπάγονται ιερείς, ειδικοί επιστήμονες, ψυχολόγοι, εκπαιδευτικοί, γυμναστές και υπάλληλοι άλλων ειδικοτήτων.

Άρθρο 98

1. Το μόνιμο προσωπικό των καταστημάτων κράτησης όλων των κατηγοριών υπάγεται μισθολογικά, βαθμολογικά και πειθαρχικά στις διατάξεις του υπαλληλικού κώδικα.

2. Χρέη διευθυντή μπορούν να ανατεθούν σε υπάλληλο του μόνιμου προσωπικού ο οποίος έχει τα προσόντα που απαιτεί ο οργανισμός του Υπουργείου Δικαιοσύνης και ο κανονισμός κάθε καταστήματος.

3. Το φυλακτικό προσωπικό διακρίνεται σε τρεις κατηγορίες: αρχιφύλακες, υπαρχιφύλακες και φύλακες.

Προϋποθέσεις επιλογής για την ανάθεση καθηκόντων υπαρχιφύλακα και αρχιφύλακα είναι η επιτυχής παρακολούθηση ειδικών σεμιναρίων τα οποία οργανώνονται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και η θετική αξιολόγηση του χρόνου υπηρεσίας στην προηγούμενη κατηγορία, η οποία πιστοποιείται με ειδική έκθεση που

συντάσσει ο διευθυντής του καταστήματος.

4. Στο φυλακτικό προσωπικό δεν ανατίθενται καθήκοντα άλλου κλάδου, πριν συμπληρωθούν τουλάχιστο δεκαπέντε έτη πραγματικής υπηρεσίας φύλαξης.

Άρθρο 99
Φυλακτικό προσωπικό

1. Οι υπάλληλοι του φυλακτικού προσωπικού είναι απόφοιτοι λυκείου ή άλλης ισότιμης σχολής και διορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις ειδικού νόμου.

2. Δόκιμοι υπάλληλοι μονιμοποιούνται, εφ' όσον έχουν παρακολουθήσει με επιτυχία για ένα τουλάχιστον εξάμηνο τη Σχολή φυλακτικού προσωπικού και έχουν ασκηθεί για ένα επί πλέον εξάμηνο υπό την επίβλεψη υπαρχιφύλακα, ο οποίος ορίζεται από το διευθυντή. Ειδική έκθεση συντασσόμενη από τον εκπαιδευτή υπαρχιφύλακα και τον αρχιφύλακα υποβάλλεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης από το διευθυντή, με σχετική πρότασή του για μονιμοποίηση.

Άρθρο 100
Μετάθεση προσωπικού

Οι υπάλληλοι των καταστημάτων κράτησης δε μετατίθενται σε άλλο κατάστημα ή Κ.Η.Δ.Κ., αν δεν έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον πενταετή υπηρεσία και δεν υπάρχουν σοβαροί υπηρεσιακοί ή προσωπικοί λόγοι, ειδικά αιτιολογημένοι. Η μετάθεση πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρέπεται η μετάθεση και πριν από τη συμπλήρωση πενταετίας, ύστερα από ειδικά αιτιολογημένη πρόταση του διευθυντή, γνώμη του συμβουλίου του καταστήματος και απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

Άρθρο 101
Γενικά καθήκοντα προσωπικού

Το προσωπικό των καταστημάτων, εκτός από τα καθήκοντα που αναγράφονται στον υπαλληλικό κώδικα και στον παρόντα νόμο, υποχρεούται ιδίως:

α) να μην εισάγει στη φυλακή και να μην εξάγει από το κατάστημα αντικείμενα που δεν προορίζονται για υπηρεσιακή χρήση,

β) να μη συναλλάσσεται ή να μη δημιουργεί σχέσεις μη υπηρεσιακές με κρατουμένους, συγγενείς ή φίλους τους και με προμηθευτές των καταστημάτων,

γ) να μην εκμεταλλεύεται την εργασία των κρατουμένων για προσωπικό όφελος.

Άρθρο 102
Καθήκοντα διευθυντή

1. Ο διευθυντής προΐσταται των υπηρεσιών του καταστήματος κράτησης, είναι υπεύθυνος για την ομαλή λειτουργία του και ασκεί καθήκοντα ειδικού ανακριτικού υπαλλήλου, κατά το άρθρο 34 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται στο χώρο του καταστήματος.

2. Ο διευθυντής, μεταξύ των άλλων:

α) Μεριμνά για την τήρηση της τάξης και ασφάλειας στο κατάστημα, κατευθύνει τη μεταχείριση των κρατουμένων, εκδίδει τις απαιτούμενες εντολές και οδηγίες,

β) επιθεωρεί τακτικά το κατάστημα, ελέγχει όλες τις υπηρεσίες και βεβαιώνει για την κανονική τους λειτουργία,

γ) καλεί καθημερινά τους αρμόδιους υπαλλήλους σε αναφορά σχετικά με τη λειτουργία του καταστήματος και συνεργάζεται με αυτούς για ό,τι αφορά τη μεταχείριση των κρατουμένων, την εκπαίδευση και εργασία τους,

δ) τηρεί ενυπόγραφο ημερολόγιο για τα σπουδαιότερα γεγονότα καταχωρίζοντας και τις προσωπικές του παρατηρήσεις,

ε) θεωρεί το ειδικό βιβλίο έναρξης και λήξης ποινών και μέτρων ασφαλείας και είναι υπεύθυνος για τη νομιμότητα της κράτησης κάθε ατόμου,

στ) στο τέλος κάθε μήνα, ελέγχει την ταμειακή κατάσταση του καταστήματος και υπογράφει όλα τα βιβλία της γραμματείας και του λογιστηρίου, ευθυνόμενος για την κανονική τήρησή τους,

ζ) στο τέλος κάθε έτους υποβάλλει στο Υπουργείο Δικαιοσύνης έκθεση για τη λειτουργία του καταστήματος με τις προτάσεις του.

3. Οι οδηγίες του διευθυντή προς το προσωπικό δίδονται εγγράφως με την μορφή ημερήσιας διαταγής και φυλάσσονται σε ιδιαίτερο φάκελο μαζί με τις εγκύκλιες διαταγές του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

4. Σε καταστήματα με περισσότερους από τριακόσιους κρατουμένους ο διευθυντής μεταβιβάζει ορισμένες από τις παραπάνω αρμοδιότητες στον υποδιευθυντή.

Άρθρο 103
Καθήκοντα γραμματέα

Ο γραμματέας: α) είναι προϊστάμενος των υπαλλήλων της γραμματείας και φροντίζει για την ομαλή και καλή λειτουργία της, β) είναι συνυπεύθυνος με το διευθυντή για τον ακριβή καθορισμό του χρόνου έναρξης και λήξης της ποινής ή του μέτρου ασφαλείας και για τη νόμιμη κράτηση κάθε ατόμου και γ) τηρεί την αλληλογραφία, επιμελείται για την τήρηση και ενημέρωση των βιβλίων και του αρχείου και χορηγεί τα κατά νόμον αντίγραφα, μετά από αίτηση αυτών που έχουν έννομο συμφέρον.

Άρθρο 104
Καθήκοντα διαχειριστή

Ο διαχειριστής: α) διαχειρίζεται τα χρήματα του καταστήματος και των κρατουμένων, β) τηρεί το βιβλίο ταμείου εσόδων - εξόδων και γ) διενεργεί κάθε είδους είσπραξη και πληρωμή που αφορά τη λειτουργία του καταστήματος καθώς και των σχετικών γεωργικών, βιομηχανικών, βιοτεχνικών και άλλων εκμεταλλεύσεων.

Άρθρο 105
Καθήκοντα λογιστή και αποθηκαρίου

1. Ο λογιστής: α) τηρεί τα κανονισμένα βιβλία και είναι υπεύθυνος για την ακριβή και έγκαιρη καταχώριση των εγγραφών σε αυτά, β) εκδίδει τα σχετικά εντάλματα πληρωμής και γραμμάτια είσπραξης.

2. Ο αποθηκάριος ευθύνεται: α) για τη διαχείριση και συντήρηση του υλικού και της αποθήκης τροφίμων, β) για την επιμελή φύλαξη των ατομικών ειδών των κρατουμένων.

Άρθρο 106
Καθήκοντα γεωπόνου

1. Ο γεωπόνος προΐσταται της γεωργικής - τεχνικής εκπαίδευσης και της εργασίας στα αγροτικά καταστήματα κράτησης. Διευθύνει τις γεωργικές εργασίες και εποπτεύει την εκτέλεσή τους.

2. Ειδικότερα:

α) καταρτίζει κάθε έτος, σε συνεργασία με το διευθυντή, το γεωργικό προϋπολογισμό καθώς και το πρόγραμμα της επαγγελματικής εκπαίδευσης των κρατουμένων,

β) επιστατεί και κατευθύνει την εφαρμογή και εκτέλεση του γεωργικού προγράμματος καθώς και τη λειτουργία των βιομηχανικών και βιοτεχνικών εργαστηρίων,

γ) επιστατεί στην καλή λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εργαλείων που χρησιμοποιούνται στις καλλιέργειες και εκμεταλλεύσεις του αγροκτήματος και των συναφών κλάδων,

δ) συντάσσει με το διευθυντή το πρόγραμμα εργασίας των κρα-

τουμένων και την κατανομή τους στις διάφορες ομάδες εργασίας,

ε) τηρεί τα κανονισμένα βιβλία,

στ) συντάσσει κάθε έτος έκθεση για τον απολογισμό της εκμετάλλευσης και για την απόδοση, γενικά, της εργασίας των κρατουμένων.

Άρθρο 107
Καθήκοντα ιατρικού προσωπικού

1. Ο παθολόγος:

α) εξετάζει τους κρατουμένους για τον έλεγχο της σωματικής και ψυχικής τους υγείας,

β) καθορίζει τη θεραπευτική αγωγή των κρατουμένων και ελέγχει την ακριβή τήρησή της,

γ) γνωματεύει για την εισαγωγή των άρρωστων κρατουμένων στο αναρρωτήριο ή στο νοσηλευτικό ίδρυμα, καθώς και για τη μεταγωγή τους σε εξωτερικό ιατρείο,

δ) ελέγχει την ποιότητα του συσσιτίου, τα είδη και τα αντικείμενα υγιεινής,

ε) μεριμνά για την προμήθεια του φαρμακευτικού και λοιπού υγειονομικού υλικού και προβαίνει σε περιοδικό έλεγχο για την καταλληλότητά του,

στ) σε περίπτωση μεταδοτικής νόσου κρατουμένου, γνωστοποιεί αμέσως το γεγονός αυτό στο διευθυντή για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων,

ζ) μεριμνά για τον εμβολιασμό του προσωπικού και των κρατουμένων για την πρόληψη επιδημικών νόσων,

η) καταχωρίζει σε ειδικό βιβλίο κάθε παρατήρηση που αφορά την υγιεινή κατάσταση του καταστήματος.

2. Ο ψυχίατρος παρακολουθεί την ψυχική υγεία των κρατουμένων, διαπιστώνει έγκαιρα τυχόν εμφανιζόμενες στους κρατουμένους ψυχικές διαταραχές και φροντίζει για την αντιμετώπισή τους.

Άρθρο 108
Καθήκοντα ψυχολόγου

Ο ψυχολόγος εξετάζει τους κρατουμένους με ειδικές δοκιμασίες (TESTS) για να διαπιστώνει τυχόν διαταραχές των ψυχικών και πνευματικών τους λειτουργιών ή της προσωπικότητάς τους και συντάσσει έκθεση ψυχολογικής αξιολόγησης. Επίσης διερευνά για την ύπαρξη τυχόν ειδικών ικανοτήτων ή αδυναμιών που πρέπει να ληφθούν υπόψη προκειμένου να τοποθετηθεί ένας κρατούμενος στην καταλληλότερη γι' αυτόν εργασία.

Άρθρο 109
Καθήκοντα οδοντιάτρου

Ο οδοντίατρος του καταστήματος φροντίζει για την υγιεινή του στόματος των κρατουμένων και την αναγκαία θεραπευτική αγωγή.

Άρθρο 110
Καθήκοντα φαρμακοποιού

Ο φαρμακοποιός, σε συνεργασία με τους γιατρούς του καταστήματος, προμηθεύεται το απαιτούμενο φαρμακευτικό υλικό και είναι υπεύθυνος για τη φύλαξη, συντήρηση και ειδικότερα για τη διανομή του κατά τις εντολές των ιατρών.

Άρθρο 111
Καθήκοντα ιερέα

1. Ο ιερέας είναι επιφορτισμένος με τη θρησκευτική αγωγή των κρατουμένων σύμφωνα με το άρθρο 44 και συμβάλλει στην τόνωση και καλλιέργεια της ηθικής τους συνείδησης.

2. Ο ιερέας συνεργάζεται με το διευθυντή για την κατάρτιση και εφαρμογή του προγράμματος θρησκευτικής, λατρευτικής και ποιμαντικής αγωγής των κρατουμένων. Για το σκοπό αυτόν λαμβάνει γνώση των ατομικών φακέλων, ώστε να καταστεί αποτελεσματικότερο το πνευματικό του έργο σε ατομικό ή συλλογικό επίπεδο.

3. Ο ιερέας εκφράζει προς το διευθυντή απόψεις σχετικά με τη μεταχείριση των κρατουμένων, την τοποθέτηση σε εργασία, τη μεταγωγή και την παροχή αμοιβών ή άφεσης πειθαρχικών κυρώσεων.

4. Ο ιερέας επισκέπτεται για να ενισχύσει και εμψυχώσει κρατουμένους που βρίσκονται σε ειδικούς χώρους κράτησης ή σε θεραπευτικά καταστήματα.

5. Ο ιερέας συνομιλεί με τους κρατουμένους χωρίς να παρευρίσκεται φυλακτικό ή άλλο προσωπικό του καταστήματος.

Άρθρο 112
Καθήκοντα εγκληματολόγου

Ο εγκληματολόγος: α) αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της σωφρονιστικής και μετασωφρονιστικής μεταχείρισης, β) συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες των καταστημάτων και έχει την ευθύνη της συστηματικής συλλογής και επεξεργασίας των στατιστικών στοιχείων. Έκθεση για τα αποτελέσματα της εργασίας του αυτής υποβάλλει στο διευθυντή, ο οποίος τη διαβιβάζει στο Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Άρθρο 113
Καθήκοντα κοινωνικού λειτουργού

Ο κοινωνικός λειτουργός:

1. έρχεται σε άμεση επικοινωνία με κάθε κρατούμενο χωρίς την παρέμβαση τρίτου προσώπου, εκτός εάν υπάρχουν δικαιολογημένοι λόγοι ασφαλείας,

2. λαμβάνει γνώση του ατομικού φακέλου των κρατουμένων και ενεργεί επιτόπιες κοινωνικές έρευνες για συγκέντρωση των απαραίτητων στοιχείων ατομικής, οικογενειακής και κοινωνικής κατάστασής τους,

3. τηρεί μητρώο περιπτώσεων, ατομικές καρτέλες ή φακέλους και δελτία εξέλιξης και κοινωνικής έρευνας καθώς και στατιστικά στοιχεία σχετικά με ενέργειες και αποτελέσματα της κοινωνικής εργασίας,

4. ενημερώνει το διευθυντή και το επιστημονικό συμβούλιο για την προσωπικότητα και τα προβλήματα του κρατουμένου και υποβάλλει προτάσεις για την εξατομικευμένη μεταχείρισή του,

5. συντάσσει τις προβλεπόμενες εκθέσεις για τους κρατουμένους των οποίων το περιεχόμενο είναι εμπιστευτικό,

6. μεριμνά για την κάλυψη υλικών και ηθικών αναγκών των κρατουμένων σε συνεργασία με κοινωνικούς φορείς και άλλες ομάδες,

7. προετοιμάζει τον απολυόμενο κρατούμενο και το περιβάλλον του για την ομαλή επανένταξή του και παρακολουθεί μετά την αποφυλάκιση όσες περιπτώσεις κρίνει απαραίτητο,

8. εφαρμόζει τις μεθόδους κοινωνικής εργασίας με άτομα ή ομάδα.

Άρθρο 114
Καθήκοντα αρχινοσοκόμου και νοσοκόμου

1. Σε κατάστημα που δεν προβλέπεται αρχινοσοκόμος, τα καθήκοντά του εκτελεί ο αρχαιότερος νοσοκόμος.

2. Ο αρχινοσοκόμος:

α) εποπτεύει τους νοσοκόμους για τη σωστή εκτέλεση των καθηκόντων τους και καθορίζει το ωράριο υπηρεσίας τους καθώς και τη χορήγηση αδειών σε συνεργασία με τους γιατρούς και το διευθυντή του καταστήματος,

β) φροντίζει για την τήρηση των βιβλίων, φακέλων, δελτίων υγείας και λοιπών εγγράφων των ιατρείων. Τηρεί το αρχείο των εργαστηριακών εξετάσεων και συντάσσει το βιβλίο ημερήσιας αναφοράς νοσοκόμων.

3. Ο νοσοκόμος:

α) εκτελεί τις εντολές των ιατρών και οδοντιάτρων και τους βοηθεί κατά την εκτέλεση της εργασίας τους,

β) έχει την ευθύνη της ατομικής καθαριότητας και υγιεινής των

ασθενών κρατουμένων,

γ) χορηγεί στους ασθενείς κρατουμένους τα φάρμακα που καθόρισε ο ιατρός, παρακολουθεί την πορεία της πάθησής τους και ενημερώνει σχετικά τους ιατρούς,

δ) φροντίζει για την καθαριότητα και συντήρηση των χώρων των ιατρείων καθώς και των μηχανημάτων, οργάνων και εργαλείων,

ε) προσφέρει τις πρώτες βοήθειες σε περιπτώσεις έκτακτων περιστατικών και ειδοποιεί, όπου υπάρχει ανάγκη, τον ιατρό.

Άρθρο 115
Καθήκοντα αρχιφύλακα

1. Ο αρχιφύλακας είναι υπεύθυνος για την ασφάλεια και την τάξη του καταστήματος, προΐσταται του προσωπικού φύλαξης και τελεί κάτω από τις άμεσες διαταγές του διευθυντή.

2. Ως προς την ασφάλεια και την τάξη στο κατάστημα κράτησης:

α) ελέγχει την παρουσία των κρατουμένων στα ατομικά κελιά και τους κοινούς κοιτώνες κατά το πρωινό εγερτήριο, τη μεσημβρινή ανάπαυση και την εσπερινή κατάκλιση λαμβάνοντας αναφορά από τους βαθμοφόρους υπηρεσίας και τους φύλακες,

β) επιθεωρεί καθημερινώς τα ατομικά κελιά και τους κοινούς κοιτώνες, τα εργαστήρια, τους λοιπούς χώρους του καταστήματος και καταχωρίζει σε ιδιαίτερο βιβλίο τις παρατηρήσεις του,

γ) επιβλέπει τη σωματική έρευνα κάθε κρατουμένου και προβαίνει σε ειδική έρευνα στο κατάστημα όποτε θεωρήσει τούτο αναγκαίο,

δ) μεριμνά για την ασφαλή φύλαξη των κλειδιών και των οργάνων ασφαλείας,

ε) είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο κάθε ατομικού είδους ή αντικειμένου που εισάγεται ή εξάγεται από το κατάστημα,

στ) μεριμνά για την πιστή εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν τις επισκέψεις των κρατουμένων.

3. Ως προς την εκτέλεση των καθηκόντων του προσωπικού φύλαξης:

α) εποπτεύει τους υπαρχιφύλακες και φύλακες στην εκτέλεση των καθηκόντων τους και αναφέρει στο διευθυντή εγγράφως κάθε πειθαρχικό παράπτωμά τους,

β) καλεί καθημερινά τους υπαρχιφύλακες και φύλακες και τους δίνει οδηγίες για την εκτέλεση του προγράμματος της ημέρας,

γ) ενεργεί, σε οποιαδήποτε ώρα, έλεγχο για τη διαπίστωση της εκτέλεσης της υπηρεσίας του προσωπικού φύλαξης,

δ) ελέγχει την πιστή εφαρμογή των διατάξεων που καθορίζουν την ένδυση και τη συμπεριφορά του φυλακτικού προσωπικού.

Άρθρο 116
Καθήκοντα υπαρχιφύλακα

1. Οι υπαρχιφύλακες είναι υπεύθυνοι για την καθαριότητα, την τάξη και την ασφάλεια του καταστήματος καθώς και για την εργασία που εκτελείται στα εργαστήρια ή στην ύπαιθρο και επιβλέπουν τους φύλακες που είναι σε υπηρεσία.

2. Αναφέρουν στον αρχιφύλακα για την εκτέλεση των εντολών και οδηγιών καθώς και για κάθε τυχόν συμβάν κατά το χρόνο της υπηρεσίας τους.

3. Είναι οι άμεσα υπεύθυνοι για την άσκηση των δόκιμων φυλάκων.

Άρθρο 117
Καθήκοντα φυλάκων

Οι φύλακες:

α) είναι υπεύθυνοι για την τήρηση της τάξης και ασφάλειας του καταστήματος και κάθε χώρου στον οποίο διαβιούν ή εργάζονται κρατούμενοι,

β) συμβάλλουν στην ομαλή διαβίωσή τους και συντείνουν, με την εν γένει συμπεριφορά τους, στην κοινωνική τους επανένταξη,

γ) ενεργούν σωματική έρευνα στους κρατουμένους, κατά το νόμο και τους κανονισμούς,

δ) ερευνούν τους θαλάμους και τους υπόλοιπους χώρους, σύμφωνα με τον κανονισμό,

ε) κρατούν τα κλειδιά που τους έχουν παραδοθεί και τα επιστρέφουν μετά το τέλος της υπηρεσίας τους στον αρχιφύλακα ή τον υπαρχιφύλακα,

στ) είναι υποχρεωμένοι να μην απομακρύνονται από τη θέση τους πριν από τον καθορισμένο χρόνο αλλαγής,

ζ) αναφέρουν μετά το τέλος της υπηρεσίας τους στον αρχιφύλακα και υποβάλλουν έγγραφη αναφορά για τα τυχόν έκτακτα συμβάντα.

Άρθρο 118
Καθήκοντα γυναικών φυλάκων

Η φύλαξη των γυναικών κρατουμένων ανατίθεται σε προσωπικό που αποτελείται κατά κανόνα από γυναίκες. Το προσωπικό αυτό έχει τα ίδια καθήκοντα που αναφέρονται στα παραπάνω άρθρα.

Άρθρο 119
Σχολή φυλακτικού προσωπικού

Οι αρχιφύλακες, οι υπαρχιφύλακες και οι φύλακες φορούν στολή κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των καθηκόντων τους που καθορίζεται από τον οικείο κανονισμό.

Άρθρο 120
Επιμόρφωση προσωπικού

1. Το προσωπικό των καταστημάτων υποχρεούται να παρακολουθεί επιμορφωτικά προγράμματα, τα οποία οργανώνονται ανά διετία από το Υπουργείο Δικαιοσύνης με συμμετοχή εκπροσώπων και από το προσωπικό των καταστημάτων.

2. Η πιο πάνω επιμόρφωση αποτελεί προϋπόθεση για την ανάθεση από τα οικεία υπηρεσιακά συμβούλια καθηκόντων προϊσταμένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ

Μεταβατικές - τελικές διατάξεις

Άρθρο 121
Μεταβατικές διατάξεις

1. Όπου στον παρόντα Κώδικα αναφέρεται το Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών, τις αντίστοιχες αρμοδιότητες ασκεί, μέχρι τη νομοθετική θέσπιση του οργάνου αυτού, το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής. Όπου αναφέρεται ο Δικαστής Εκτέλεσης Ποινών, τις αρμοδιότητες ασκεί ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής.

2. Οι αναφερόμενοι στις διατάξεις του Κώδικα κανονισμοί εκδίδονται με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

Άρθρο 122
Τελικές διατάξεις

1. Καταργείται ο α.ν. 125/1967 (ΦΕΚ 152).

2. Διατηρείται σε ισχύ το άρθρο 3 παρ. 12 του ν. 1653/1986 (ΦΕΚ 173).

3. Διατηρείται σε ισχύ το άρθρο 25 του ν.2058/1952, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 24 του ν.410/1976 (ΦΕΚ 208).

4. Καταργείται κάθε διάταξη σχετική ή αντίθετη με το νόμο αυτόν».

Άρθρο δεύτερο

Η εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Β', άρθρα 6 έως

και 15, του ν. 1805/1988 «Εκσυγχρονισμός του Θεσμού του Ποινικού Μητρώου, τροποποίηση ποινικών διατάξεων και ρύθμιση άλλων σχετικών θεμάτων» αναστέλλεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1989.

Άρθρο τρίτο

Οι οργανικές θέσεις των δικαστικών λειτουργών των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων αυξάνονται κατά βαθμούς ως ακολούθως:

α) των προέδρων εφετών κατά οκτώ (8) και ο συνολικός αριθμός τους ορίζεται σε πενήντα μία (51),

β) των εισαγγελέων εφετών κατά μία (1) και ο συνολικός αριθμός τους ορίζεται σε τριάντα μία (31),

γ) των αντεισαγγελέων εφετών κατά τρεις (3) και ο συνολικός αριθμός τους ορίζεται σε εβδομήντα τρεις (73).

Άρθρο τέταρτο

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από το άρθρο πρώτο του οποίου η ισχύς αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 1990.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 11 Μαΐου 1989

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Δ. ΤΣΟΒΟΛΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Γ. ΣΚΟΥΛΑΡΙΚΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 15 Μαΐου 1989

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΛΑΡΙΚΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Εκδίδει την ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ από το 1833

Διεύθυνση : Καποδιστρίου 34 Ταχ. Κώδικας: 104 32 TELEX : 22.3211 YPET GR	Οι Υπηρεσίες του **ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ** λειτουργούν καθημερινά από **8.00'** έως **13.30'**

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

* Πώληση ΦΕΚ όλων των Τευχών Καποδιστρίου 25 τηλ.: 52.39.762
* ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ: Σολωμού 51 τηλ.: 52.48.188
* Για φωτοαντίγραφα παλαιών τευχών στην οδό Σολωμού 51 τηλ.: 52.48.141
* Τμήμα πληροφόρησης: Για τα δημοσιεύματα των ΦΕΚ τηλ.: 52.25.713 – 52.49.547

* Οδηγίες για δημοσιεύματα Ανωνύμων Εταιρειών και ΕΠΕ τηλ.: 52.48.785

  Πληροφορίες για δημοσιεύματα Ανωνύμων Εταιρειών και ΕΠΕ τηλ.: 52.25.761

* Αποστολή ΦΕΚ στην επαρχία με καταβολή της αξίας του δια μέσου Δημοσίου Ταμείου Για πληροφορίες: τηλ.: 52.48.320

Τιμές κατά τεύχος της ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ:

Κάθε τεύχος μέχρι 8 σελίδες δρχ. 20. Από 9 σελίδες μέχρι 16 δρχ. 30, από 17 έως 24 δρχ. 40

Από 25 σελίδες και πάνω η τιμή πώλησης κάθε φύλλου (8σέλιδου ή μέρους αυτού) αυξάνεται κατά 20 δρχ.

Μπορείτε να γίνετε συνδρομητής για όποιο τεύχος θέλετε. Θα σας αποστέλλεται με το Ταχυδρομείο.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Κωδικός αριθ. κατάθεσης στο Δημόσιο Ταμείο 2531			Κωδικός αριθ. κατάθεσης στο Δημόσιο Ταμείο 3512	
Η ετήσια συνδρομή είναι:			Ποσοστό 5% υπέρ του Ταμείου Αλληλοβοηθείας του Προσωπικού (ΤΑΠΕΤ)	
α) Για το Τεύχος Α'	Δρχ.	7.000	Δρχ.	350
β) » » » Β'	»	10.000	»	500
γ) » » » Γ'	»	4.000	»	200
δ) » » » Δ'	»	10.000	»	500
ε) » » » Αναπτυξιακών Πράξεων	»	8.000	»	400
στ) » » » Ν.Π.Δ.Δ.	»	4.000	»	200
ζ) » » » ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	»	2.000	»	100
η) » » » Δελτ. Εμπ.& Βιομ. Ιδ.	»	5.000	»	250
θ) » » » Αν. Ειδικού Δικαστηρίου	»	1.000	»	50
ι) » » » Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	»	20.000	»	1.000
ια) Για όλα τα Τεύχη	»	45.000	»	2.250

Πληροφορίες: τηλ. 52.48.320

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ